

ตัวบทหะดีษ

40 หะดีษ

ของอิมามอัน-นะวะวีีย

อาบิรุ สบิล
แปลและเรียบเรียง

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

สารบัญ

หัวข้อ	หน้า
หะดีษที่ 1 การงานทั้งหลายขึ้นอยู่กับเจตนา	5
หะดีษที่ 2 ลำดับชั้นของศาสนา	6
หะดีษที่ 3 หลักการของอิสลาม	9
หะดีษที่ 4 ขั้นตอนของการสร้าง	10
หะดีษที่ 5 ห้ามอุตริในศาสนา	12
หะดีษที่ 6 ออกห่างจากสิ่งที่คลุมเครือ	13
หะดีษที่ 7 การตัดเตือนคือเสาหลักของศาสนา	14
หะดีษที่ 8 ชีวิตและทรัพย์สินมุสลิมเป็นสิ่งต้องห้าม	15
หะดีษที่ 9 ห้ามการชักถามที่มากเกินไปและการเคร่งที่เกินไป	16
หะดีษที่ 10 สาเหตุของการตอบรับดุอาอ์	17
หะดีษที่ 11 จงละทิ้งสิ่งที่ท่านเคลือบแคลงสงสัย	18
หะดีษที่ 12 หมกมุ่นอยู่กับสิ่งที่เป็ประโยชน์	19
หะดีษที่ 13 ส่วนหนึ่งจากความสมบูรณ์ของการศรัทธา	20
หะดีษที่ 14 เมื่อไรอนุญาตให้หลังเลื่อมมุสลิมได้ ?	21
หะดีษที่ 15 การให้เกียรติแขกผู้มาเยือน	22
หะดีษที่ 16 ห้ามบันดาลโทษ	23
หะดีษที่ 17 มีความเมตตาต่อสัตว์	24
หะดีษที่ 18 จรรยา มารยาทที่ดีงาม	25
หะดีษที่ 19 การศรัทธาต่อกฎสภาวะ	26
หะดีษที่ 20 ความละเอียดเป็นส่วนหนึ่งของการศรัทธา	28
หะดีษที่ 21 การยืนยัดบนความถูกต้องคือแก่นแท้ของอิสลาม	29
หะดีษที่ 22 เส้นทางสู่สวรรค์	30
หะดีษที่ 23 คุณความดีที่ครอบคลุม	31
หะดีษที่ 24 ส่วนหนึ่งจากความกรุณาของอัลลอฮ์ต่อมนุษย์	32
หะดีษที่ 25 ความประเสริฐของการรำลึกถึงอัลลอฮ์	34

หัวข้อ	หน้า
หะดีษที่ 26 ความหลากหลายของหนทางการทำความดี	36
หะดีษที่ 27 นิยามของความดีและความชั่ว	37
หะดีษที่ 28 การเชื่อฟังและปฏิบัติตาม	39
หะดีษที่ 29 บรรดาประตูของความดีงาม	40
หะดีษที่ 30 การหยุดตรงที่ขอบเขตของอิสลาม	42
หะดีษที่ 31 การใช้ชีวิตอย่างสมณะในโลกนี้	43
หะดีษที่ 32 อย่าก่อความเดือดร้อนแก่ผู้อื่นและจงอย่าก่อความเดือดร้อนซึ่งกันและกัน	44
หะดีษที่ 33 การแสดงพยานหลักฐานจำเป็นสำหรับผู้เป็นโจทก์	45
หะดีษที่ 34 การเปลี่ยนแปลงสิ่งชั่วช้าเป็นสิ่งจำเป็น	46
หะดีษที่ 35 มุสลิมคือพี่น้องของมุสลิม	47
หะดีษที่ 36 จัดการกิจธุระของพี่น้องมุสลิม	48
หะดีษที่ 37 ส่งเสริมให้ประกอบกรรมดี	50
หะดีษที่ 38 ผลตอบแทนของการเป็นปรปักษ์ต่อบรรดาคนรักของอัลลอฮ์	51
หะดีษที่ 39 การไม่เอาผิดเนื่องจากความผิดพลาดและหลงลืม	52
หะดีษที่ 40 จงอยู่บนโลกนี้เสมือนคนแปลกหน้า	53
หะดีษที่ 41 ปฏิบัติตามนบี ﷺ	54
หะดีษที่ 42 การอภัยโทษที่ท่วมทับของอัลลอฮ์	55

الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ

عَنْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ أَبِي حَفْصٍ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ:

"إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ، وَإِنَّمَا لِكُلِّ امْرِئٍ مَا نَوَى، فَمَنْ كَانَتْ هِجْرَتُهُ إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ فَهَجْرَتُهُ إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ، وَمَنْ كَانَتْ هِجْرَتُهُ لِدُنْيَا يُصِيبُهَا أَوْ امْرَأَةٍ يَنْكِحُهَا فَهَجْرَتُهُ إِلَى مَا هَاجَرَ إِلَيْهِ"

رَوَاهُ إِمَامَا الْمُحَدِّثِينَ، أَبُو عَبْدِ اللَّهِ مُحَمَّدُ بْنُ إِسْمَاعِيلَ بْنُ إِبْرَاهِيمَ بْنِ الْمُغِيرَةِ بْنِ بَرْدَزَبَةَ الْبُخَارِيُّ، وَأَبُو الْحُسَيْنِ مُسْلِمُ بْنُ الْحَجَّاجِ بْنِ مُسْلِمٍ الْقَشِيرِيُّ التَّيْسَابُورِيُّ فِي صَحِيحَيْهِمَا اللَّذَيْنِ هُمَا أَصَحُّ الْكُتُبِ الْمُصَنَّفَةِ.

ความว่า: จากท่านอมีร์มุฮัมมีนีน อบูหัฟศ อุมร์ อิบน์ อัล-ค็อฏฏอบ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ได้เล่าว่า: ฉันได้ยินท่านเราะสูลุลลอฮ ﷺ กล่าวว่า:

"แท้จริงการงานทั้งหลายนั้นขึ้นอยู่กับเจตนา และแท้จริงสำหรับทุกคนนั้นคือสิ่งที่เขาได้ตั้งเจตนาไว้ ดังนั้น ผู้ใดก็ตามที่การอพยพของเขามีเจตนาเพื่ออัลลอฮ์และเราะสูลของพระองค์ ดังนั้นการอพยพของเขาก็จะเป็นไปเพื่ออัลลอฮ์และเราะสูลของพระองค์ และผู้ใดก็ตามที่การอพยพของเขาเพื่อโลกนี้ที่เขาจะได้รับ หรือเพื่อผู้หญิงที่เขาจะแต่งงานด้วย ดังนั้นการอพยพของเขาก็จะเป็นไปตามความประสงค์ที่เขาได้อพยพ"

หะดีษรายงานโดยสองอิมามของบรรดานักวิชาการหะดีษ นั่นคือท่านอบูอับดิลลาฮ มุหัมมัด อิบน์ อิสมาอีล อิบน์ อิบรอฮีม อิบน์ อัล-มุสเราะฮฺ อิบน์ บัรดิซบะฮฺ อัล-บุคอรี¹ และท่านอบู อัล-หุสَيْن มุสลิม อิบน์ อัล-หัจญัจญ์ อิบน์ มุสลิม อัล-กุซัยรีย อัล-นัยสาบอรี² ในหนังสือเศาะหิหฺของท่านทั้งสองซึ่งเป็นหนังสือที่ประพันธ์ที่มีความถูกต้องมากที่สุด.

¹ อัล-บุคอรี, อัล-ญามิอ, ภาค: ไม่ระบุ, บท: ไม่ระบุ, เลขที่: 1. และสำนวนหะดีษเป็นของท่าน.

² มุสลิม, อัล-ญามิอ, ภาค: อัล-อิมาระฮฺ, บท: คำกล่าวของท่านนบี "แท้จริงการงานทั้งหลายขึ้นอยู่กับเจตนา", เลขที่: 1907.

مَرَاتِبُ الدِّينِ

عَنْ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَيْضًا قَالَ :

"بَيْنَمَا نَحْنُ جُلُوسٌ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ ذَاتَ يَوْمٍ ، إِذْ طَلَعَ عَلَيْنَا رَجُلٌ شَدِيدُ بَيَاضِ الثِّيَابِ ، شَدِيدُ سَوَادِ الشَّعْرِ ، لَا يُرَى عَلَيْهِ أَثَرُ السَّفَرِ وَلَا يَعْرِفُهُ مِنَّا أَحَدٌ ، حَتَّى جَلَسَ إِلَى النَّبِيِّ ﷺ ، فَأَسْنَدَ رُكْبَتَيْهِ إِلَى رُكْبَتَيْهِ ، وَوَضَعَ كَفَّيْهِ عَلَى فَخْذَيْهِ ، وَقَالَ : يَا مُحَمَّدُ أَخْبِرْنِي عَنِ الْإِسْلَامِ . فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : " الْإِسْلَامُ أَنْ تَشْهَدَ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ ، وَتُقِيمَ الصَّلَاةَ ، وَتُؤْتِيَ الزَّكَاةَ ، وَتَصُومَ رَمَضَانَ ، وَتَحُجَّ الْبَيْتَ إِنْ اسْتَطَعْتَ إِلَيْهِ سَبِيلًا " قَالَ : صَدَقْتَ .

فَعَجِبْنَا لَهُ يَسْأَلُهُ وَيُصَدِّقُهُ !

قَالَ : فَأَخْبِرْنِي عَنِ الْإِيمَانِ .

قَالَ : " أَنْ تُؤْمِنَ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَتُؤْمِنَ بِالْقَدَرِ خَيْرِهِ وَشَرِّهِ " .

قَالَ : صَدَقْتَ .

قَالَ : فَأَخْبِرْنِي عَنِ الْإِحْسَانِ .

قَالَ : " أَنْ تَعْبُدَ اللَّهَ كَأَنَّكَ تَرَاهُ ، فَإِنْ لَمْ تَكُنْ تَرَاهُ فَإِنَّهُ يَرَاكَ " .

قَالَ : فَأَخْبِرْنِي عَنِ السَّاعَةِ .

قَالَ : " مَا الْمَسْئُولُ عَنْهَا بِأَعْلَمَ مِنَ السَّائِلِ " .

قَالَ : فَأَخْبِرْنِي عَنْ أَمَارَاتِهَا .

قَالَ : " أَنْ تَلِدَ الْأُمَّةُ رَبَّتَهَا ، وَأَنْ تَرَى الْحَفَاةَ الْعُرَاةَ الْعَالَةَ رِعَاءَ الشَّاءِ يَتَطَاوَلُونَ فِي الْبُنْيَانِ " .

ثُمَّ انْطَلَقَ ، فَلَبِثْتُ مَلِيًّا ، ثُمَّ قَالَ : " يَا عُمَرُ أَتَدْرِي مِنَ السَّائِلِ ؟ " .

قُلْتُ : اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ .

قَالَ : " فَإِنَّهُ جَبْرِيلُ أَتَاكُمْ يُعَلِّمُكُمْ دِينَكُمْ " .

رَوَاهُ مُسْلِمٌ .

ความว่า: จากท่านอุมัร เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ได้เล่าว่า:

"วันหนึ่ง ในขณะที่พวกเรากำลังนั่งอยู่กับท่านเราะสูลุลลอฮฺ ﷺ ท่านได้หันก็มีชายคนหนึ่งสวมเสื้อผ้าที่ขาว โพน มีผมสีดำสนิท และไม่เห็นร่องรอยของการเดินทาง ได้ปรากฏขึ้นมายังพวกเรา และไม่มีผู้ใดเลยในหมู่พวกเราที่รู้จักเขา จนในที่สุดเขาได้เข้ามาหนึ่งที่ท่านนบี ﷺ แล้วเขาก็เอาเข้าทั้งสองข้างของเขาย่นกับเข้าทั้งสองข้างท่านนบี ﷺ และได้วางมือของเขabenขาอ่อนท่านนบี ﷺ แล้วเขาก็กล่าวขึ้นว่า "โอ้มุหัมมัดเอ๋ย จงบอกให้ฉันรู้เกี่ยวกับอิสลามเกิด?" แล้วท่านเราะสูลุลลอฮฺ ก็กล่าวว่า: อิสลามคือ

- การที่ท่านกล่าวปฏิญาณว่า "ไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่ควรแก่การเคารพยกย่องนอกจากอัลลอฮฺ และมุหัมมัดนั้นเป็นเราะสูลของอัลลอฮฺ"
- การที่ท่านดำรงไว้ซึ่งการละหมาด
- จ่ายซะกาต
- ถือศีลอดในเดือนเราะมะฎอน
- และไปประกอบพิธีหัจญ์ ณ บัยติลละฮฺ หากท่านมีความสามารถเดินทางไปได้.

เขากล่าวว่า "จริงอย่างที่ท่านพูด"

(ท่านอุมัรกล่าวว่า) ดังนั้นพวกเราพากันแปลกใจที่เขาถามท่านนบี แล้วเขาก็รับรองว่านบีพูดจริง.

เขากล่าวว่าอีกว่า "จงบอกให้ฉันรู้เกี่ยวกับอีมานเกิด ?" ท่านนบี จึงตอบว่า

- การที่ท่านศรัทธาต่ออัลลอฮฺ
- ต่อบรรดามลาอิกะฮ์ของพระองค์
- ต่อบรรดาคัมภีร์ของพระองค์
- ต่อบรรดาศาสนทูตของพระองค์
- ต่อวันปรโลก
- และเชื่อต่อการกำหนดสถานะของพระองค์ทั้งที่ดีและไม่ดี"

แล้วเขากล่าวว่า "จริงอย่างที่ท่านพูด"

แล้วเขาก็กล่าวอีกว่า "ดังนั้นท่านจงบอกให้ฉันรู้เกี่ยวกับอิหฺसानเกิด ?"

ท่านนบีตอบว่า "คือการที่ท่านทำอิบาดะฮ์ต่ออัลลอฮฺเสมือนกับว่าท่านเห็นพระองค์ แม้ว่าท่านไม่เห็นพระองค์ แต่พระองค์ทรงเห็นท่านแน่นอน"

แล้วเขากล่าวอีกว่า "ดังนั้นท่านจงบอกให้ฉันรู้เกี่ยวกับวันกิยามะฮฺเกิด ?" ท่านนบีตอบว่า "ผู้ที่ถูกถามไม่ได้รู้มากไปกว่าผู้ถามเลย"

แล้วเขาก็กล่าวว่ "ถ้าเช่นนั้นท่านจงบอกให้ฉันรู้ถึงสัญญาณของมันเกิด"

ท่านนบีตอบว่า “คือการที่หาสืที่จะคลอดลูกเป็นนายของนาง, ท่านจะได้เห็นผู้ที่ไม่สวมร้องเท้า ไม่มีเสื้อผ้า จะสวมใส่ เป็นผู้ยากจนชั้นแค้น และเลี้ยงแพะ แข่งขันกันสร้างอาคารสูง ๆ ”

จากนั้น เขาก็จากไป และฉัน (หมายถึงอุมัร) ก็หายหน้าไปหลายวัน ต่อมาท่านนบี ﷺ ก็ถามฉันว่า “โอ้อุมัร ท่านรู้ไหมว่า ผู้ถามเป็นใคร ?” ฉันตอบว่า “อัลลอฮ์และเราะสูลของพระองค์เท่านั้นที่รู้”

ท่านนบีตอบว่า “แท้จริงเขา คือ ญิบรีล ท่านมาหาพวกท่าน เพื่อสอนพวกท่านเรื่องศาสนาของพวกท่าน”

หะดีษบันทึกโดยมุสลิม¹

¹ มุสลิม, อัล-ญามิอ, ภาค: การศรัทธา, บท: อธิบายถึงการศรัทธา อิสลาม และอิหฺसान, เลขที่: 8.

أَرْكَانُ الْإِسْلَامِ

عَنْ أَبِي عَبْدِ الرَّحْمَنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ :

"بُنِيَ الْإِسْلَامُ عَلَى خَمْسٍ : شَهَادَةِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ ، وَإِقَامِ الصَّلَاةِ ، وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ ، وَحَجِّ الْبَيْتِ ، وَصَوْمِ رَمَضَانَ "

رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ وَمُسْلِمٌ.

ความว่า: จากท่านอับดุลลอฮ์เราะหฺมาน นั่นคืออับดุลลอฮ์ อิบน์ อุมร์ อิบน์ อัล-ค็อฏฏอบ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุม่า เล่าว่า: ฉันได้ยินท่านเราะสูลุลลอฮ์ ﷺ กล่าวว่า:

“อิสลามนั้น ถูกสร้างอยู่บนหลักการห้าประการ นั่นคือ

- การปฏิญาณตนว่า “ไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่ควรแก่การเคารพยกย่องนอกจากอัลลอฮ์ และมุหัมมัดนั้นคือเราะสูลของอัลลอฮ์
- การดำรงไว้ซึ่งการละหมาด
- การจ่ายซะกาต
- การประกอบพิธีหัจญ์ ณ บัยติลลาฮ์
- และการถือศีลอดในเดือนเราะมะฎอน”

หะดีษนี้ บันทึกโดย อัล-บุคอรี¹และมุสลิม²

¹ อัล-บุคอรี, อัล-ญามิอ, ภาค: การศรัทธา, บท: การวิงวอนขอของพวกท่านคือการศรัทธาของพวกท่าน, เลขที่: 8.

² มุสลิม, อัล-ญามิอ, ภาค: การศรัทธา, บท: อธิบายถึงหลักการของอิสลาม, เลขที่: 21.

مَرَاكِلُ الْخَلْقِ

عَنْ أَبِي عَبْدِ الرَّحْمَنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: حَدَّثَنَا رَسُولُ اللَّهِ ﷺ وَهُوَ الصَّادِقُ الْمَصْدُوقُ :

" إِنَّ أَحَدَكُمْ يُجْمَعُ خَلْقُهُ فِي بَطْنِ أُمِّهِ أَرْبَعِينَ يَوْمًا نُظْفَأَ، ثُمَّ يَكُونُ عِلَقَةً مِثْلَ ذَلِكَ، ثُمَّ يَكُونُ مُضْغَةً مِثْلَ ذَلِكَ، ثُمَّ يُرْسَلُ إِلَيْهِ الْمَلَكُ فَيَنْفُخُ فِيهِ الرُّوحَ ، وَيُؤَمَّرُ بِأَرْبَعِ كَلِمَاتٍ : بِكُتِبَ رِزْقُهُ وَأَجَلُهُ وَعَمَلُهُ وَشَقِيٌّ أَوْ سَعِيدٌ .

قَوَالَهُ الَّذِي لَا إِلَهَ غَيْرُهُ إِنَّ أَحَدَكُمْ لَيَعْمَلُ بِعَمَلِ أَهْلِ الْجَنَّةِ حَتَّى مَا يَكُونُ بَيْنَهُ وَبَيْنَهَا إِلَّا ذِرَاعٌ فَيَسْبِقُ عَلَيْهِ الْكِتَابُ فَيَعْمَلُ بِعَمَلِ أَهْلِ النَّارِ فَيَدْخُلُهَا ، وَإِنَّ أَحَدَكُمْ لَيَعْمَلُ بِعَمَلِ أَهْلِ النَّارِ حَتَّى مَا يَكُونُ بَيْنَهُ وَبَيْنَهَا إِلَّا ذِرَاعٌ فَيَسْبِقُ عَلَيْهِ الْكِتَابُ فَيَعْمَلُ بِعَمَلِ أَهْلِ الْجَنَّةِ فَيَدْخُلُهَا "

رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ وَمُسْلِمٌ.

ความว่า: จากท่านอบูอับดิรเราะหมาน นั่นคืออับดุลลอฮฺ อิบน์ มัสอูด เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ เล่าว่า “ท่านเราะสูลุลลอฮฺ ﷺ ซึ่งเป็นผู้สัจจริงและเป็นผู้ได้รับการเชื่อถือ กล่าวว่า:

“แท้จริง ทุกๆ คนในหมู่พวกท่านได้ถูกก่อตัวเป็นรูปร่างในครรภ์มารดาเป็นระยะเวลา 40 วันในรูปของน้ำนม (น้ำชั้นๆ) หลังจากนั้นก็กลายเป็นก้อนเลือดภายในระยะเวลาเดียวกัน และหลังจากนั้น ก็กลายเป็นก้อนเนื้อภายในระยะเวลาเดียวกัน หลังจากนั้นมลาอิกะฮ์ก็ถูกส่งมายังเขาและเป่าวิญญาณใส่ร่างเขา และมลาอิกะฮ์ถูกบัญชาให้บันทึกสิ่งที่กำหนดการด้วยกัน นั่นคือ

- ริซกี (เครื่องยังชีพ) ของเขา
- อายุขัยของเขา
- การงานของเขา
- และสุขหรือทุกข์ของเขา

ฉันของสาบานต่ออัลลอฮฺ พระผู้ซึ่งไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่ควรแก่การเคารพภักดีนอกจากพระองค์ว่า แท้จริงคนใดคนหนึ่ง ในหมู่พวกท่านปฏิบัติกิจการงานของชาวสวรรค์ จนกระทั่งไม่มีอะไรอยู่ระหว่างเขากับสวรรค์ นอกจากห่างกันแค่หนึ่งศอกเท่านั้น แต่เขาได้ถูกกำหนด (ให้เป็นชาวนรก) ดังนั้นเขาก็ปฏิบัติกิจการงานของชาวนรก และในที่สุดเขาก็ตกนรก และแท้จริงคนใดคนหนึ่ง ในหมู่พวกท่าน ปฏิบัติกิจการงานของชาวนรก จนกระทั่ง

ไม่มีอะไรอยู่ระหว่างเขากับนครนอกจากห่างกันแค่หนึ่งศอกเท่านั้น แต่เขาได้ถูกกำหนด (ให้เป็นชาวสวรรค์) ดังนั้นเขาก็ได้ปฏิบัติกิจการงานของชาวสวรรค์ และในที่สุดเขาก็ได้เข้าสวรรค์”

หะดีษบันทึกโดยอัล-บุคอรี¹และมุสลิม²

¹ อัล-บุคอรี, อัล-ญามิอ, ภาค: เริ่มต้นของการสร้าง, บท: กล่าวถึงบรรดาโมอิดะฮ์, เลขที่: 3208.

² มุสลิม, อัล-ญามิอ, ภาค: วิธีการสร้างมนุษย์ในครรภ์มารดา, บท: กำหนดสภาวะ, เลขที่: 2643.

التَّهْيِ عَنِ الْاِبْتِدَاعِ فِي الدِّينِ

عَنْ أُمِّ الْمُؤْمِنِينَ أُمِّ عَبْدِ اللَّهِ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ :

" مَنْ أَحْدَثَ فِي أَمْرِنَا هَذَا مَا لَيْسَ مِنْهُ فَهُوَ رَدٌّ "

رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ وَمُسْلِمٌ .

وَفِي رِوَايَةٍ لِمُسْلِمٍ : " مَنْ عَمِلَ عَمَلًا لَيْسَ عَلَيْهِ أَمْرُنَا فَهُوَ رَدٌّ " .

ความว่า: จากมารดาของศรัทธาชนทั้งหลาย อุมมุลอับดุลลาฮฺ นั่นคือท่านหญิงอาอิชะฮฺ เราะฎียัลลอฮุอันฮา เล่าว่า: ท่านเราะสูลุลลอฮฺ ﷺ กล่าวว่า"

"ใครก็ตามที่อุตริในกิจการศาสนาของเรา ซึ่งสิ่งที่เราไม่ได้สั่งใช้ ดังนั้นสิ่งที่อุตริขึ้นมานั้นถูกปฏิเสธ"

บันทึกโดยอัล-บุคอรี¹ และมุสลิม²

และในการบันทึกของมุสลิมมีสำนวนว่า:

"ใครก็ตามที่ปฏิบัติกิจการใดกิจการหนึ่ง ซึ่งเราไม่ได้สั่งใช้ ดังนั้นกิจการนั้นถูกปฏิเสธ"

¹ อัล-บุคอรี, อัล-ญามิอ, ภาค: การใกล้เคียง, บท: เมื่อใกล้เคียงในสิ่งที่ชั่วถือว่าถูกปฏิเสธ, เลขที่: 2697.

² มุสลิม, อัล-ญามิอ, ภาค: การพิพากษา, บท: ปฏิเสธบทบัญญัติที่ไม่ถูกต้องและบรรดาอุตริกรรมทั้งหลายในศาสนา, เลขที่: 1718.

البُعْدُ عَنْ مَوَاطِنِ الشُّبُهَاتِ

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ التُّعْمَانِ بْنِ بَشِيرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ : سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ :

" إِنَّ الْحَلَالَ بَيِّنٌ وَإِنَّ الْحَرَامَ بَيِّنٌ ، وَبَيْنَهُمَا أُمُورٌ مُشْتَبِهَاتٌ ، لَا يَعْلَمُهُنَّ كَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ ، فَمَنْ اتَّقَى الشُّبُهَاتِ ، فَقَدْ اسْتَبْرَأَ لِدِينِهِ وَعَرْضِهِ ، وَمَنْ وَقَعَ فِي الشُّبُهَاتِ وَقَعَ فِي الْحَرَامِ ، كَالرَّاعِي يَرْعَى حَوْلَ الْحِمَى يُوشِكُ أَنْ يَرْتَعَ فِيهِ ، أَلَا وَإِنَّ لِكُلِّ مَلِكٍ حِمًى ، أَلَا وَإِنَّ حِمَى اللَّهِ مُحَارِمُهُ ، أَلَا وَإِنَّ فِي الْجَسَدِ مُضْغَةً إِذَا صَلَحَتْ صَلَحَ الْجَسَدُ كُلُّهُ ، وَإِذَا فَسَدَتْ فَسَدَ الْجَسَدُ كُلُّهُ ، أَلَا وَهِيَ الْقَلْبُ "

رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ وَمُسْلِمٌ .

ความว่า: จากท่านอับดุลลาฮฺ นั่นคืออัน-นุอมาน อิบน์ บะชีร ระวะฎียัลลอฮุอันฮุ เล่าว่า: ฉันได้ยินท่านเราะสูลุลลอฮฺ ﷺ กล่าวว่า"

“แท้จริงสิ่งที่อนุมัติ (หะลาล) นั้นชัดเจนและสิ่งที่ต้องห้าม (หะรอม) ก็ชัดเจนเช่นกัน และในระหว่างทั้งสองนั้นคือสิ่งที่คลุมเครือ ซึ่งผู้คนส่วนมากไม่รู้ ดังนั้นผู้ใดก็ตามที่ระแวงระวังและปกป้องตัวเขาจากสิ่งที่คลุมเครือ แท้จริงเขาได้ให้ศาสนาและเกียรติของเขาไว้สะอาดตลอดมลทิน

และใครก็ตามที่ตกอยู่ในสิ่งที่คลุมเครือ ก็เสมือนกับว่าเขาได้ตกอยู่ในสิ่งที่ต้องห้าม เปรียบดังเช่นผู้ที่เลี้ยงปศุสัตว์อยู่รอบ ๆ บริเวณเขตหวงห้าม ซึ่งมันเกือบจะเล็ดลอดเข้าไปกินในเขตหวงห้ามอยู่แล้ว.

พึงทราบเถิดว่าทุก ๆ กษัตริย์ย่อมมีเขตหวงห้าม และพึงทราบเถิดว่า แท้จริงเขตหวงห้ามของอัลลอฮ์คือบรรดาสิ่งที่ต้องห้ามทั้งหลาย.

พึงทราบเถิดว่า ในร่างกายมนุษย์นั้น มีก้อนเนื้อชิ้นหนึ่ง เมื่อมันดี ร่างกายทั้งหมดก็จะดีตามไปด้วย และถ้าหากว่ามันเสีย ร่างกายทั้งหมดก็จะเสียตามไปด้วย พึงทราบเถิดว่า มันคือ หัวใจ".

หะดีษบันทึกโดยอัล-บุคอรี¹และมุสลิม²

¹ อัล-บุคอรี, อัล-ญามิอ, ภาค: การศรัทธา, บท: ความประเสริฐของผู้ที่ทำให้ศาสนาของเขาบริสุทธิ์, เลขที่: 52.

² มุสลิม, อัล-ญามิอ, ภาค: อัล-มุสากอต, บท: ยึดเอาสิ่งที่หะลาลและละทิ้งสิ่งที่คลุมเครือ, เลขที่: 1599.

หะดีษที่ 7 การตักเตือนคือเสาหลักของศาสนา

التَّصِيْحَةُ عِمَادُ الدِّينِ

عَنْ أَبِي رُقَيَّْةَ تَمِيمٍ بْنِ أَوْسٍ الدَّارِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ :
 " الدِّينُ التَّصِيْحَةُ ، قُلْنَا : لِمَنْ ؟ قَالَ : لِلَّهِ وَلِكِتَابِهِ وَلِرَسُولِهِ وَلِأُمَّةِ الْمُسْلِمِينَ وَعَامَّتِهِمْ "
 رَوَاهُ مُسْلِمٌ .

ความว่า: จากท่านอบูรูกัยยะฮฺ นั้นคือตะมีม อิบน์ เอาส อัลดารีย์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ เล่าว่า: ท่านนบี ﷺ กล่าว
 ว่า

“ศาสนา คือ การตักเตือน”

พวกเราถามว่า: เพื่อใครละ ?

ท่านนบี ﷺ ตอบว่า “เพื่ออัลลอฮ์ เพื่อคัมภีร์ของพระองค์ เพื่อศาสนทูตของพระองค์ เพื่อบรรดาผู้นำ
 มุสลิม และเพื่อบรรดามุสลิมทั่วไป”

หะดีษบันทึกโดยมุสลิม¹

¹ มุสลิม, อัล-ญามิอ, ภาค: การศรัทธา, บท: อธิบายถึงศาสนานี้คือการตักเตือน, เลขที่: 95.

หะดีษที่ 8 ชีวิตและทรัพย์สินมุสลิมเป็นสิ่งต้องห้าม

حُرْمَةُ دَمِ الْمُسْلِمِ وَمَالِهِ

عَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ :

"أَمَرْتُ أَنْ أَقَاتِلَ النَّاسَ حَتَّى يَشْهَدُوا أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ ، وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ ، وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ ، فَإِذَا فَعَلُوا ذَلِكَ عَصَمُوا مِنِّي دِمَاءَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ إِلَّا بِحَقِّ الْإِسْلَامِ وَحِسَابُهُمْ عَلَى اللَّهِ تَعَالَى "

رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ وَمُسْلِمٌ.

ความว่า: จากท่านอิบนุอุมัร เราะฎียัลลอฮุอันฮุม่า เล่าว่า: ท่านเราะสูลุลลอฮ์ ﷺ กล่าวว่า:

“ฉันถูกสั่งใช้เพื่อต่อสู้กับมนุษย์ จนกว่าพวกเขาจะปฏิญาณว่า ลา อีลาฮะ อิลลัลลอฮฺ (หมายความว่าไม่มีพระเจ้าอื่นใด – ที่ควรแก่การเคารพภักดี- นอกจากอัลลอฮฺ) ระอ์นั้นะ มุหัมมะดัน เราะสูลุลลอฮฺ (และมุหัมมัดนั้นคือศาสนทูตของอัลลอฮฺ) และ (จนกว่า) พวกเขาจะดำรงไว้ซึ่งการละหมาด และ (จนกว่า) พวกเขาจะจ่ายซะกาต.

ดังนั้นเมื่อพวกเขาปฏิบัติตามดังที่กล่าวมานั้นแล้ว เลือดเนื้อและทรัพย์สินของพวกเขาจะไม่ได้รับการคุ้มครองจากฉัน เว้นแต่ด้วยสิทธิของอิสลาม¹ และการสอบสวนของพวกเขา² เป็นหน้าที่ของอัลลอฮฺ”

หะดีษบันทึกโดยอัล-บุคอรีย³ และมุสลิม⁴

¹ หมายถึงเมื่อกระทำความผิดที่ต้องลงโทษตามบทบัญญัติอิสลาม.

² คือการสอบสวนในสิ่งที่เร้นลับและอยู่ในใจของพวกเขา เพราะสิ่งเหล่านี้มนุษย์ไม่สามารถตรัสรู้ได้นอกจากสิ่งที่เปิดเผย.

³ อัล-บุคอรีย, อัล-ญามิอ, ภาค: การศรัทธา, บท: "หากพวกเขากลับตัวและดำรงการละหมาดและจ่ายซะกาต...", เลขที่: 27.

⁴ มุสลิม, อัล-ญามิอ, ภาค: การศรัทธา, บท: คำสั่งใช้ให้ต่อสู้กับมนุษย์จนกว่าพวกเขาจะกล่าวว่า "ลา อีลาฮะ อิลลัลลอฮฺ มุหัมมะดัน เราะสูลุลลอฮฺ", เลขที่: 32.

หะดีษที่ 9 ห้ามการซักถามที่มากเกินไปและการเคร่งที่เกินไป

النَّهْيُ عَنْ كَثْرَةِ السُّؤَالِ وَالتَّشَدُّدِ

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ صَخْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ : سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ :
 "مَا نَهَيْتُكُمْ عَنْهُ فَاجْتَنِبُوهُ ، وَمَا أَمَرْتُكُمْ بِهِ فَأَتُوا مِنْهُ مَا اسْتَطَعْتُمْ ؛ فَإِنَّمَا أَهْلَكَ الَّذِينَ مِنْ
 قَبْلِكُمْ كَثْرَةُ مَسَائِلِهِمْ وَاخْتِلَافُهُمْ عَلَى أَنْبِيَائِهِمْ"
 رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ وَمُسْلِمٌ.

ความว่า: จากท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ นั่นคืออับดุลเราะหฺมาน อิบน์ ศ็อศฺร เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ เล่าว่า: ฉันได้ยินท่าน
 เราะสูลุลลอฮฺ ﷺ กล่าวว่า"

สิ่งใดก็ตามที่ฉันได้ห้ามพวกท่าน ๆ ก็จงละเว้นเสีย และสิ่งใดก็ตามที่ฉันได้สั่งใช้ พวกท่านก็จงปฏิบัติ
 เท่าที่พวกท่านมีความสามารถ แท้จริงสิ่งที่ทำให้ชนรุ่นก่อนพวกท่านต้องพินาศ คือการซักไซ้ของพวกเขามาก
 เกิน¹และการขัดแย้งกับบรรดานบีของพวกเขา"

หะดีษบันทึกโดยอัล-บุคอรี²และมุสลิม³

¹ คือการซักไซ้หรือถามในสิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์และอาจจะมียผลเสีย.

² อัล-บุคอรี, อัล-ญามิอ, ภาค: การยึดมั่นในคัมภีร์อัลกุรอานและสุนนะฮฺของท่านนบี, บท: ปฏิบัติตามบรรดาแนวทางของท่านนบี คือลัลลอ
 ฮุอะลัยฮิวะสัลลัม, เลขที่: 7288.

³ มุสลิม, อัล-ญามิอ, ภาค: ความประเสริฐ, บท: การให้เกียรติต่อท่านนบี คือลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ๆ, เลขที่: 1337. และสำนวนหะดีษเป็น
 ของท่าน.

سَبَبُ إِجَابَةِ الدُّعَاءِ

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ :

" إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى طَيِّبٌ لَا يَقْبَلُ إِلَّا طَيِّبًا ، وَإِنَّ اللَّهَ أَمَرَ الْمُؤْمِنِينَ بِمَا أَمَرَ بِهِ الْمُرْسَلِينَ فَقَالَ تَعَالَى : ﴿ يَا أَيُّهَا الرُّسُلُ كُلُوا مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَاعْمَلُوا صَالِحًا ﴾ وَقَالَ تَعَالَى : ﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُلُوا مِن طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ ﴾ ثُمَّ ذَكَرَ الرَّجُلَ يُطِيلُ السَّفَرَ أَشْعَثَ أَغْبَرَ يَمُدُّ يَدَيْهِ إِلَى السَّمَاءِ ، يَا رَبَّ يَا رَبَّ ، وَمَطْعَمُهُ حَرَامٌ ، وَمَشْرَبُهُ حَرَامٌ ، وَمَلْبَسُهُ حَرَامٌ ، وَغُذِّي بِالْحَرَامِ ، فَأَنَّى يُسْتَجَابُ لَهُ "

رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

ความว่า: จากท่านอนูสุรียเราะฮฺ เราะฎิยัลลอฮุอันฮฺ เล่าว่า: ท่านเราะสูลุลลอฮฺ ﷺ กล่าวว่า:

“แท้จริงอัลลอฮ์นั้นทรงดี ไม่ทรงรับสิ่งใด ๆ นอกจากสิ่งที่ดี และแท้จริงอัลลอฮ์ทรงสั่งใช้บรรดาศรัทธาชนในสิ่งเดียวกันกับที่พระองค์ได้ทรงสั่งใช้บรรดาเราะสูล

พระองค์ตรัสว่า:

﴿ يَا أَيُّهَا الرُّسُلُ كُلُوا مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَاعْمَلُوا صَالِحًا ﴾

“โอ้บรรดาเราะสูลเอ๋ย เจ้าจงบริโภคแต่สิ่งที่ดี ๆ และจงประกอบแต่ความดีเถิด”

และทรงตรัสอีกว่า :

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُلُوا مِن طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ ﴾

“โอ้บรรดาผู้ที่ศรัทธาเอ๋ย จูเจ้าจงบริโภคแต่สิ่งที่ดี ๆ จากสิ่งที่เราประทานเป็นเครื่องยังชีพแก่เจ้าเถิด”

หลังจากนั้นท่านเราะสูล ﷺ ได้เล่าถึงชายคนหนึ่งซึ่งเดินทางเป็นระยะเวลายาวนาน จนผมเผ้ายุ่งเหยิง คละเคล้าไปด้วยฝุ่น เขายืนมือทั้งสองสูก้องฟ้า (พลาญวิงวอนว่า) “โอ้พระผู้อภิบาลของข้า ! โอ้พระผู้อภิบาลของข้า !” ในขณะที่อาหารที่เขาบริโภคนั้นหะรอม เครื่องดื่มที่เขาดื่มนั้นหะรอม เครื่องนุ่งห่มที่เขาสวมใส่นั้นหะรอม และ ยังชีพอยู่ด้วยกับสิ่งหะรอม อย่างนี้แล้วดุอาอ์ของเขาจะถูกตอบรับได้อย่างไร ? ”

หะดีษบันทึกโดยมุสลิม¹

¹ มุสลิม, อัล-ญามิอ, ภาค: ซะกาต, บท: รับเคาะตะเกาะฮฺจากทรัพย์สินที่ดี, เลขที่: 1015.

หะดีษที่ 11 จงละทิ้งสิ่งที่ท่านเคลือบแคลงสงสัย

أُتْرِكَ مَا شَكَّكَتَ فِيهِ

عَنْ أَبِي مُحَمَّدٍ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ سِبْطِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ وَرِجَائَتِهِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ :
حَفِظْتُ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ : " دَعْ مَا يَرِيبُكَ إِلَى مَا لَا يَرِيبُكَ "
رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَالتَّسَائِيُّ وَقَالَ التِّرْمِذِيُّ : حَدِيثٌ حَسَنٌ صَحِيحٌ.

ความว่า: จากท่านอุมมุหัมมัด นั่นคืออัล-หะสัน อิบน์ อลีย์ อิบน์ อบีฏอลิบ หลานและผู้เป็นที่โปรดปรานของท่าน
เราะสูลุลลอฮ์ ﷺ เล่าว่า: ฉันได้ท่องจำจากท่านเราะสูลุลลอฮ์ ﷺ ว่า:

“ท่านจงละทิ้งสิ่งที่ทำให้ท่านคลุมเครือ แล้วไปยึดเอาสิ่งที่มีได้ทำให้ท่านคลุมเครือ”

หะดีษบันทึกโดยอัต-ติรมิซีย์¹ และอัน-นะสาอี² และอัต-ติรมิซีย์กล่าวว่าหะดีษบทนี้อยู่ในระดับหะ
สันเศาะหี้หฺ.

¹ อัต-ติรมิซีย์, อัล-ญามิอ, ภาค: มารยาทของผู้พิพากษา, บท: ลักษณะของวันสิ้นโลก, เลขที่: 2518.

² อัน-นะสาอี, อัล-มุญญะตะบา, ภาค: มารยาทของผู้พิพากษา, บท: ตัดสินตามที่นักปราชญ์เห็นพ้อง, เลขที่: 5397.

หะดีษที่ 12 หมกมุ่นอยู่กับสิ่งที่เป็นประโยชน์

الِشْتِغَالُ بِمَا يُفِيدُ

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ :

" مِنْ حُسْنِ إِسْلَامِ الْمَرْءِ تَرْكُهُ مَا لَا يَعْنِيهِ "

حَدِيثٌ حَسَنٌ ، رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَغَيْرُهُ هَكَذَا .

ความว่า: จากท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ เราะฎิยัลลอฮุอันฮฺ เล่าว่า : ท่านเราะสูลุลลอฮฺ ﷺ กล่าวว่า:

“ส่วนหนึ่งจากความดีงามของอิสลามคน ๆ หนึ่ง คือการที่เขาละทิ้งสิ่งที่ไม่เป็นสาระต่อตัวเขา”

หะดีษอยู่ในระดับหะสัน บันทึกโดยอັต-ติรมิซีย¹ และท่านอื่น ๆ².

¹ อັต-ติรมิซีย, อัล-ญามิอ, ภาค: ความสมถะ, บท: ไม่ระบุน, เลขที่: 2317.

² อิบน์มาญะฮฺ เลขที่: 3976, มาลิก เลขที่: 1904, อะหมัด เลขที่: 1732, อิบน์ฮิษาบ เลขที่: 191, อับดูรริฮซาค เลขที่: 20617, อิบน์ญะฮฺ เลขที่: 2925, อิบน์ฮิบบาน เลขที่: 229, อัฏ-ฏะบะรอญี ในหนังสืออัล-มุญัรฺ อัล-เอาลัฎ เลขที่: 359 และในหนังสืออัล-มุญัรฺ อัล-เศาะดีร เลขที่: 884.

مِنْ كَمَالِ الْإِيمَانِ

عَنْ أَبِي حَمْزَةَ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ خَادِمِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ :
 " لَا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّى يُحِبَّ لِأَخِيهِ مَا يُحِبُّ لِنَفْسِهِ "
 رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ وَمُسْلِمٌ .

ความว่า: จากท่านอับดุลอะซียฺ นัศรออฺ อิบน์ มัลิก เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ผู้รับใช้ของท่านเราะสูลุลลอฮฺ ﷺ จากท่านนบี ﷺ ท่านกล่าวว่า:

“ผู้ใดผู้หนึ่งในหมู่พวกท่านจะยังไม่ศรัทธา (ที่สมบูรณ์) จนกว่าเขาจะรักพี่น้องของเขาเสมือนกับที่เขารักตัวของเขาเอง”

หะดีษบันทึกโดยอัล-บุคอรี¹ และมุสลิม².

¹ อัล-บุคอรี, อัล-ญามิอ, ภาค: การศรัทธา, บท: ส่วนหนึ่งของการศรัทธาคือการรักพี่น้องเสมือนกับรักตัวเอง, เลขที่: 13.

² มุสลิม, อัล-ญามิอ, ภาค: การศรัทธา, บท: หลักฐานว่าด้วยส่วนหนึ่งของประการการศรัทธาคือการรักพี่น้องมุสลิมเหมือนกับที่เขารัก, เลขที่:

หะดีษที่ 14 เมื่อไรอนุญาตให้หลังเลือดมุสลิมได้ ?

مَتَى يُهْدَرُ دَمُ الْمُسْلِمِ ؟

عَنْ أَبِي مَسْعُودٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ :

" لَا يَحِلُّ دَمُ امْرِئٍ مُسْلِمٍ إِلَّا بِأَحَدٍ ثَلَاثٍ : الثَّيِّبُ الزَّانِي ، وَالتَّنَفُّسُ بِالتَّنَفُّسِ ، وَالتَّارِكُ لِدِينِهِ الْمَفَارِقُ لِلْجَمَاعَةِ "

رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ وَمُسْلِمٌ .

ความว่า: จากท่านอิบนุหมัสนูด เราะฎียัลลอฮุอันฮุ เล่าว่า: ท่านเราะสูลุลลอฮฺ ﷺ กล่าวว่า:

“เลือดเนื้อของมุสลิมคนหนึ่งไม่เป็นที่อนุมัติ (ให้ละเมิด) นอกจากหนึ่งในสามประการ คือ: ผู้แต่งงานที่ผิดประเวณี ชีวิตชดใช้ด้วยชีวิต และผู้ที่ละทิ้งศาสนา (อิสลาม) ของเขา แตกแยกออกจากญะมาอะฮฺ (มุสลิม)¹”

หะดีษบันทึกโดยอัล-บุคอรี²และมุสลิม³

¹ คือหันเหออกจากญะมาอะฮฺของมุสลิมไม่ว่าจะด้วยการอุตริกรรม (ที่เป็นกุฟร) การล่วงละเมิด (ที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อพื้นที่หน้าแผ่นดิน) และอื่น ๆ เช่นเดียวกับกลุ่มเคาะวาริจญ์ วัลลอฮุอะอฺลัม (อัล-มินฮาจญ์ ชัรหฺ เศาะหฺหฺมุสลิม อิบน์ อัล-หัจญญาญญ์ 11/165)

² อัล-บุคอรี, อัล-ญามิอ, ภาค: อัค-ดิยะฮฺ, บท: คำตรัสของอัลลอฮฺ "... أَنْ النَّفْسَ بِالنَّفْسِ وَالْعَيْنَ بِالْعَيْنِ وَالْأَنْفَ بِالْأَنْفِ ..." เลขที่: 6878.

³ มุสลิม, อัล-ญามิอ, ภาค: การสาบาน,ผู้รุกราน, การกีดกัน, และดิยะฮฺ, บท: สิ่งอนุมัติให้หลังเลือดมุสลิมได้, เลขที่: 1676.

หะดีษที่ 15 การให้เกียรติแขกผู้มาเยือน

إِكْرَامُ الضَّيْفِ

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ :

" مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلْيَقُلْ خَيْرًا أَوْ لِيَصْمُتْ .

وَمَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلْيُكْرِمْ جَارَهُ .

وَمَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلْيُكْرِمْ ضَيْفَهُ "

رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ وَمُسْلِمٌ .

ความว่า: จากท่านอนูสุรียเราะฮฺ เราะฎิยัลลอฮุอันฮฺ เล่าว่า: ท่านเราะสูลุลลอฮฺ ﷺ กล่าวว่า:

“ผู้ใดก็ตามที่ศรัทธาต่ออัลลอฮ์และวันปรโลกแล้ว เขาก็จงพูดแต่ในสิ่งที่ดีงามหรือไม่ก็นิ่งเงียบเสีย

และผู้ใดก็ตามที่ศรัทธาต่ออัลลอฮ์และวันปรโลกแล้ว เขาก็จงให้เกียรติเพื่อนบ้านของเขา

และผู้ใดก็ตามที่ศรัทธาต่ออัลลอฮ์และวันปรโลก เขาก็จงให้เกียรติแขกของเขา”

หะดีษบันทึกโดยอัล-บุคอรี¹ และมุสลิม²

¹ อัล-บุคอรี, อัล-ญามิอ, ภาค: มารยาท, บท: ใครก็ตามที่ศรัทธาต่ออัลลอฮ์และวันปรโลกก็จงอย่าก่อความเดือดร้อนต่อเพื่อนบ้าน, เลขที่: 6018.

² มุสลิม, อัล-ญามิอ, ภาค: การศรัทธา, บท: ส่งเสริมการให้เกียรติต่อเพื่อนบ้านและแขกๆ, เลขที่: 74. และสำนวนหะดีษเป็นของท่าน.

التَّهْيِ عَنِ الْغَضَبِ

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ :

أَنَّ رَجُلًا قَالَ لِلنَّبِيِّ ﷺ : "أَوْصِنِي" قَالَ "لَا تَغْضَبُ" فَرَدَّدَ مِرَارًا، قَالَ "لَا تَغْضَبُ" رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ .

ความว่า: จากท่านอนุสุรียเราะฮฺ เราะฎิยัลลอฮุอันฮฺ เล่าว่า:

“มีชายคนหนึ่งกล่าวแก่ท่านนบี ﷺ ว่า:

“ได้โปรดสั่งเสียแก่ฉันด้วยเถิด”

ท่านนบี ﷺ ตอบว่า:

“ท่านจงอย่าโกรธ”

แล้วผู้ชายคนนั้นก็กล่าวซ้ำเช่นนั้นหลายครั้ง และท่านนบี ﷺ ก็ยังคงตอบกลับไปว่า “ท่านจงอย่าโกรธ”

หะดีษบันทึกโดยอัล-บุคอรี¹.

¹ อัล-บุคอรี, อัล-ญามิอ, ภาค: มารยาท, บท: ระแวงระวังจากการโกรธ, เลขที่: 6116.

الرَّفْقُ بِالْحَيَوَانِ

عَنْ أَبِي يَعْلَى شَدَّادِ بْنِ أَوْسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ قَالَ :

"إِنَّ اللَّهَ كَتَبَ الْإِحْسَانَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ ، فَإِذَا قَتَلْتُمْ فَأَحْسِنُوا الْقِتْلَةَ ، وَإِذَا ذَبَحْتُمْ فَأَحْسِنُوا الذَّبْحَةَ ، وَلْيُحَدِّثْ أَحَدُكُمْ شَفْرَتَهُ ، وَلْيُزَيِّحْ ذَبِيحَتَهُ "

رَوَاهُ مُسْلِمٌ .

ความว่า: จากท่านนบีมุฮัมมัด นั่นคือชัตดาต อิบน์ เอาสฺ เราะฎียัลลอฮุอันฮุ จากท่านเราะสูลุลลอฮฺ ﷺ ท่านกล่าวว่า:

“แท้จริงอัลลอฮ์ได้กำหนดให้กระทำความดีต่อทุก ๆ สิ่ง ดังนั้นเมื่อพวกท่านจะประหาร ก็จงประหารด้วยวิธีการที่ดี และเมื่อพวกท่านจะเชือด (สัตว์) ก็จงเชือดด้วยวิธีการที่ดี และคนใดคนหนึ่งในกลุ่มพวกท่านจงลับมีดของเขาให้คม และจงให้สัตว์เชือดของเขาได้ผ่อนคลาย”

หะดีษบันทึกโดยมุสลิม¹

¹ อัล-บุคอรี, อัล-ญามิอ, ภาค: การล่าสัตว์ สัตว์เชือด และสัตว์ที่อนุมัติให้รับประทานได้, บท: สั่งใช้ให้ปฏิบัติดีในการเชือด การประหาร และลับมีดให้คม, เลขที่: 1955.

عَنْ أَبِي ذَرٍّ جُنْدُبِ بْنِ جُنَادَةَ وَأَبِي عَبْدِ الرَّحْمَنِ مُعَاذِ بْنِ جَبَلٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا عَنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ قَالَ :

ความว่า: จากท่านอนุชัฏ ญนตบ อิบน์ ญนาตะฮฺ และอบูอับดิรเราะหฺมาน มุอาซ อิบน์ ญะบัล เราะฆิยัลลอฮฺอันฮฺ
มา จากท่านเราะสูลุลลอฮฺ ﷺ ท่านกล่าวว่า:

“ท่านจงอย่าเกรงต่ออัลลอฮ์ไม่ว่าท่านจะอยู่ ณ สถานที่ใดก็ตาม และจงติดตามความชั่วด้วยการทำความดี ซึ่งความดีนั้นจะไปลบล้างความชั่วได้ และจงปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนมนุษย์ด้วยจรรยาบรรณที่ดีงาม”

หะดีษบันทึกโดยอับต-ติรฺมิซีย¹ และท่านกล่าวว่า "หะดีษอยู่ในระดับหะสัน" และในบางฉบับระบุว่า "หะสันเศาะหีห"

25

الإِيمَانُ بِالْقَضَاءِ وَالْقَدْرِ

عَنْ أَبِي الْعَبَّاسِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ :

كُنْتُ خَلْفَ النَّبِيِّ ﷺ يَوْمًا ، فَقَالَ : " يَا غُلَامُ إِنِّي أَعَلِّمُكَ كَلِمَاتٍ :
إِحْفَظِ اللَّهَ يَحْفَظَكَ ، إِحْفَظِ اللَّهَ تَجِدْهُ تُجَاهَكَ .

إِذَا سَأَلْتَ فَاسْأَلِ اللَّهَ ، وَإِذَا اسْتَعَنْتَ فَاسْتَعِنْ بِاللَّهِ .

وَأَعْلَمْ أَنَّ الْأُمَّةَ لَوِ اجْتَمَعَتْ عَلَى أَنْ يَنْفَعُوكَ بِشَيْءٍ لَمْ يَنْفَعُوكَ إِلَّا بِشَيْءٍ قَدْ كَتَبَهُ اللَّهُ لَكَ ، وَإِنْ
اجْتَمَعُوا عَلَى أَنْ يَضُرُّوكَ بِشَيْءٍ لَمْ يَضُرُّوكَ إِلَّا بِشَيْءٍ قَدْ كَتَبَهُ اللَّهُ عَلَيْكَ .
رُفِعَتِ الْأَقْلَامُ وَجَفَّتِ الصُّحُفُ "

رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ . وَقَالَ : حَدِيثٌ حَسَنٌ صَحِيحٌ .

وَفِي رِوَايَةِ غَيْرِ التِّرْمِذِيِّ :

إِحْفَظِ اللَّهَ تَجِدْهُ أَمَامَكَ .

تَعَرَّفَ إِلَى اللَّهِ فِي الرَّخَاءِ يَعْرِفُكَ فِي الشَّدَّةِ .

وَأَعْلَمْ أَنَّ مَا أَخْطَأَكَ لَمْ يَكُنْ لِيُصِيبِكَ وَمَا أَصَابَكَ لَمْ يَكُنْ لِيُخْطِئَكَ .

وَأَعْلَمْ أَنَّ التَّصَرُّعَ الصَّبْرُ . وَأَنَّ الْفَرَجَ مَعَ الْكَرْبِ وَأَنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا " .

ความว่า: จากท่านอับดุล-อับบาส อับดุลลอฮฺ อิบน์ อับบาส เราะฎียัลลอฮุอันฮุม่า เล่าว่า:

“ในวันหนึ่งขณะที่ฉันนั่งอยู่ข้างหลังท่านนบี ﷺ ท่านก็ได้กล่าวกับฉันว่า: “โอ้เด็กน้อย ฉันจะสอนบาง
ถ้อยคำแก่เจ้า:

เจ้าจงรักษาอัลลอฮฺ แล้วอัลลอฮฺจะรักษาเจ้า เจ้าจงรักษาอัลลอฮฺ แล้วเจ้าจะพบพระองค์อยู่เบื้องหน้า

เมื่อเจ้าจะวิงวอนขอก็จงวิงวอนขอต่ออัลลอฮฺ และเมื่อเจ้าจะขอความช่วยเหลือก็จงขอความช่วยเหลือ
จากอัลลอฮฺ

และเจ้าจงพึงทราบเถิดว่า หากประชาชาติทั้งหมดรวมกันเพื่อทำคุณประโยชน์อย่างหนึ่งแก่เจ้า พวกเขาไม่
สามารถทำคุณประโยชน์ใด ๆ แก่เจ้าได้เลย นอกจากสิ่งที่อัลลอฮฺได้ทรงกำหนดไว้ให้แกเจ้าแล้ว และหากพวกเข
ารวมกันเพื่อทำอันตรายแก่เจ้าด้วยบางสิ่ง พวกเขามีอาจทำอันตรายใด ๆ แก่เจ้าได้เลย นอกจากสิ่งที่อัลลอฮฺได้ทรง
กำหนดไว้ให้แกเจ้าแล้ว

ปากกาได้ถูกยกขึ้นและกระดาษบันทึกก็แห้งแล้ว¹”.

บันทึกโดยออต-ติรมิซียี และท่านกล่าวว่า "หะดีษอยู่ในระดับหะสันเศาะหีห²"

และในรายงานอื่นนอกจากการรายงานของออต-ติรมิซียีมีสำนวนว่า:

“เจ้าจงรักษาอัลลอฮ์ แล้วเจ้าจะพบอัลลอฮ์อยู่เบื้องหน้า

เจ้าจงรู้จักอัลลอฮ์ในยามสุขสบาย แล้วพระองค์จะรู้จักท่านในยามทุกข์ยาก

และเจ้าจงพึงทราบเถิดว่า สิ่งใดที่คลาดแคล้วท่าน มันย่อมไม่ประสบกับท่าน และสิ่งใดที่มันประสบกับท่าน มันย่อมไม่คลาดแคล้วจากท่านอย่างแน่นอน³

และเจ้าจงพึงทราบเถิดว่า ชัยชนะอยู่กับความอดทน และความสุขอยู่กับทุกข์ และความสะดวกง่ายดายอยู่กับความยากลำบาก”.

¹ หมายถึงพระองค์ได้ทรงกำหนดทุกอย่างไว้แล้ว

² ออต-ติรมิซียี, อัล-ญามิอุ, ภาค: การทำดีและการเชื่อมสัมพันธ์, บท: การปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนมนุษย์, เลขที่: 1987.

³ หมายความว่าสิ่งใดที่อัลลอฮ์ทรงกำหนดให้เกิดขึ้นกับท่าน มันย่อมเกิดขึ้นอย่างแน่นอน และสิ่งใดที่พระองค์ไม่ทรงกำหนดให้เกิดขึ้น มันย่อมไม่เกิดขึ้นเช่นกัน.

الْحَيَاءُ مِنَ الْإِيمَانِ

عَنْ أَبِي مَسْعُودٍ عُقْبَةَ بْنِ عَمْرِو الْأَنْصَارِيِّ الْبَدْرِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ :
 " إِنَّ مِمَّا أَذْرَكَ النَّاسُ مِنْ كَلَامِ التُّبُّوَّةِ الْأُولَى : إِذَا لَمْ تَسْتَحْيَ فَاصْنَعْ مَا شِئْتَ "
 رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ .

ความว่า: จากท่านอบูมัสอูด นั่นคืออุกบะฮฺ อิบน์ อัมรฺ อัล-อันศอรียฺ อัล-บัตรียฺ เราะฎียัลลอฮุอันฮุ เล่าว่า: ท่าน
 เราะฎุลลอฮฺ ﷺ กล่าวว่า:

“แท้จริงส่วนหนึ่งจากสิ่งที่มีมนุษย์ได้รับรู้จากคำพูดของบรรดาศาสนทูตก่อน ๆ คือ หากท่านไม่มีความ
 ละอายแล้ว ก็จงทำตามสิ่งที่ท่านประสงค์เถิด”.

บันทึกโดยอัล-บุคอรี¹

¹ อัล-บุคอรี, อัล-ญามิอ, ภาค: หะดีษต่าง ๆ เกี่ยวกับบรรดาศาสนทูต, บท: หะดีษเกี่ยวกับถ้ำ, เลขที่: 3484.

الِاسْتِقَامَةُ لُبُّ الْإِسْلَامِ

عَنْ أَبِي عَمْرٍو وَقِيلَ أَبِي عَمْرَةَ سُفْيَانَ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ :
قُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ قُلْ لِي فِي الْإِسْلَامِ قَوْلًا لَا أَسْأَلُ عَنْهُ أَحَدًا غَيْرَكَ ، قَالَ : " قُلْ آمَنْتُ بِاللَّهِ ، ثُمَّ اسْتَقِمَّ "
رَوَاهُ مُسْلِمٌ .

ความว่า: จากท่านอับูอัมรฺ – บางรายงานกล่าวว่าอับูอัมเราะฮฺ – นั่นคือสุฟยาน อิบน์ อับดุลลอฮฺ เราะฎิยัลลอฮุ อันฮฺ เล่าว่า: ฉันได้กล่าวว่า:

“โอ้ท่านเราะสูลุลลอฮฺ ได้โปรดบอกฉันเกี่ยวกับอิสลามด้วยคำกล่าวที่ฉันไม่ต้องถามผู้อื่นอีกนอกจากท่านด้วยเถิด”

ท่านนบี ﷺ จึงกล่าวว่า: “ท่านจงกล่าวเถิดว่า ฉันได้ศรัทธาต่ออัลลอฮฺแล้ว หลังจากนั้นท่านก็จงยืนยันอยู่บนความถูกต้อง”.

บันทึกโดยมุสลิม¹

¹ มุสลิม, อัล-ญามิอ, ภาค: การศรัทธา, บท: คุณลักษณะของอิสลามที่ครอบคลุม, เลขที่: 62.

الطَّرِيقُ إِلَى الْجَنَّةِ

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ الْأَنْصَارِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَجُلًا سَأَلَ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ فَقَالَ:

"أَرَأَيْتَ إِذَا صَلَّيْتُ الْمَكْتُوبَاتِ ، وَصُمْتُ رَمَضَانَ ، وَأَحَلَلْتُ الْحَلَالَ ، وَحَرَّمْتُ الْحَرَامَ ، وَلَمْ أَزِدْ عَلَى ذَلِكَ شَيْئًا ، أَأَدْخُلُ الْجَنَّةَ ؟ قَالَ : " نَعَمْ "

رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

وَمَعْنَى حَرَّمْتُ الْحَرَامَ : اجْتَنَبْتُهُ.
وَمَعْنَى أَحَلَلْتُ الْحَلَالَ : فَعَلْتُهُ مُعْتَقِدًا حِلَّهُ .

ความว่า: จากอบูอับดุลลาฮฺ นั่นคือญาบิร อิบน์ अबดุลลอฮฺ อัล-อันศอรียฺ เราะฎียัลลอฮุอันฮุ เล่าว่า:

“มีชายคนหนึ่งได้ถามท่านเราะสูลุลลอฮฺ ﷺ : ว่า “ท่านมีความเห็นอย่างไรเมื่อฉันได้ละหมาดฟารฎฺ ฉันได้ถือศีลอดเดือนเราะมะฎอน ฉันอนุมัตสิ่งที่ยอนุมัต ฉันห้ามสิ่งที่ต้องห้าม และฉันไม่ได้ปฏิบัติเพิ่มใด ๆ จากสิ่งเหล่านั้น ฉันจะได้เข้าสวนสวรรค์ไหม ?” ท่านนบีตอบว่า “ใช่”

หะดีษบันทึกโดยมุสลิม¹

ความหมายของประโยค "ฉันห้ามสิ่งที่ต้องห้าม" คือฉันห่างไกลจากสิ่งที่ต้องห้าม

และความหมายของประโยค "ฉันอนุมัตสิ่งที่ยอนุมัต" คือฉันกระทำสิ่งที่ยอนุมัตโดยมีความเชื่ออย่างแน่วแน่ถึงการอนุมัตของมัน.

¹ มุสลิม, อัล-ญามิอ, ภาค: การศรัทธา, บท: อธิบายถึงการศรัทธาที่ทำให้ได้เข้าสวรรค์ฯ, เลขที่: 18.

جَوَامِعُ الْخَيْرِ

عَنْ أَبِي مَالِكٍ الْحَارِثِ بْنِ عَاصِمٍ الْأَشْعَرِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ :

"الْطُّهُورُ شَطْرُ الْإِيمَانِ ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ تَمْلَأُ الْمِيزَانَ ، وَسُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ تَمْلَأَانِ أَوْ تَمْلَأُ مَا بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ ، وَالصَّلَاةُ نُورٌ ، وَالصَّدَقَةُ بُرْهَانٌ ، وَالصَّبْرُ ضِيَاءٌ ، وَالْقُرْآنُ حُجَّةٌ لَكَ أَوْ عَلَيْكَ ، كُلُّ النَّاسِ يَغْدُو، فَبَائِعٌ نَفْسَهُ فَمُعْتِقُهَا أَوْ مُؤَبِّقُهَا "

رَوَاهُ مُسْلِمٌ .

ความว่า: จากท่านอุมมาลิก นั่นคืออัล-หาริษ อิบน์ อาติม อัล-อัชชะรีย์ เราะฎียัลลอฮุอันฮุ เล่าว่า: ท่านเราะสูลุลลอฮฺ ﷺ กล่าวว่า:

“ความสะอาดเป็นครึ่งหนึ่งของการศรัทธา และการกล่าวว่า "อัลฮัมดุลิลลาฮฺ" ผลบุญของมันจะเต็มตราซัง และการกล่าวว่า "สุบหานัลลอฮฺ" และ "อัลฮัมดุลิลลาฮฺ" ผลบุญของทั้งสองประโยคหรือผลบุญของแต่ละประโยคนั้น¹ จะเต็มระหว่างท้องฟ้าและพื้นแผ่นดิน การละหมาดคือรัศมี การจ่ายชะกาตคือหลักฐาน² การอดทนคือแสงสว่าง และอัลกุรอานคือหลักฐานสนับสนุนท่าน (หากท่านทำความดี) หรือไม่ก็หลักฐานมัดตัวท่าน (หากท่านทำความชั่ว)

มนุษย์ทุกคนย่อมขวนขวาย (เพื่อตัวเอง) มีผู้ขายตัวเอง (ให้อัลลอฮฺ)³ ดังนั้นเขาคือผู้ปลดปล่อยตัวเอง (จากการถูกลงโทษในไฟนรก) (และมีผู้ขายตัวเองให้กับชัยฏอนและตัณหาของเขา) ดังนั้นเขาคือผู้ทำลายตัวเขาเองให้พินาศ”

หะดีษบันทึกโดยมุสลิม⁴

¹ นักรายงานหะดีษไม่แน่ใจในสำนวนหะดีษว่าคือสำนวนไหน ระหว่าง "ผลบุญของทั้งสองประโยค" หรือ "ผลบุญของแต่ละประโยค".

² คือจะเป็นหลักฐานหรือพยานในวันปรโลกเมื่อว่าถูกถามถึงการใช้จ่ายทรัพย์สินเงินทองของเขา หรืออาจหมายถึงเป็นหลักฐานถึงการมีศรัทธาของผู้ที่จ่ายชะกาต เพราะพวกมุนาฟิกจะไม่จ่ายชะกาต (อัล-มินฮาจญ์ ชัรหฺ เคาะหฺหฺ มุสลิม อิบน์ อัล-หัจญัจญ์ 3/101)

³ หมายถึงการภักดีต่อพระองค์.

⁴ มุสลิม, อัล-ญามิอ, ภาค: การทำความสะอาด, บท: ความประเสริฐของการบริจาค, เลขที่: 223.

مِنْ فَضْلِ اللَّهِ عَلَى النَّاسِ

عَنْ أَبِي ذَرٍّ الْغِفَارِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ فِيمَا يَرَوِيهِ عَنْ رَبِّهِ عَزَّ وَجَلَّ أَنَّهُ قَالَ :

" يَا عِبَادِي إِنِّي حَرَمْتُ الظُّلْمَ عَلَى نَفْسِي وَجَعَلْتُهُ بَيْنَكُمْ مُحَرَّمًا فَلَا تَظَالَمُوا .

يَا عِبَادِي كُلُّكُمْ ضَالٌّ إِلَّا مَنْ هَدَيْتُهُ فَاسْتَهْدُونِي أَهْدِكُمْ .

يَا عِبَادِي كُلُّكُمْ جَائِعٌ إِلَّا مَنْ أَطْعَمْتُهُ فَاسْتَطْعِمُونِي أَطْعِمَكُمْ .

يَا عِبَادِي كُلُّكُمْ عَارٍ إِلَّا مَنْ كَسَوْتُهُ فَاسْتَكْسُونِي أَكْسِكُمْ .

يَا عِبَادِي إِنَّكُمْ تُخْطِئُونَ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَأَنَا أَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا فَاسْتَغْفِرُونِي أَغْفِرْ لَكُمْ .

يَا عِبَادِي إِنَّكُمْ لَنْ تَبْلُغُوا ضَرِّي فَتَضُرُّونِي وَلَنْ تَبْلُغُوا نَفْعِي فَتَنْفَعُونِي .

يَا عِبَادِي لَوْ أَنَّ أَوْلَكُمْ وَآخِرَكُمْ وَإِنْسَكُمْ وَجَنَّتْكُمْ كَانُوا عَلَى أَتَقَى قَلْبِ رَجُلٍ وَاحِدٍ مِنْكُمْ مَا

زَادَ ذَلِكَ فِي مُلْكِي شَيْئًا .

يَا عِبَادِي لَوْ أَنَّ أَوْلَكُمْ وَآخِرَكُمْ وَإِنْسَكُمْ وَجَنَّتْكُمْ كَانُوا عَلَى أَفَجَرَ قَلْبِ رَجُلٍ وَاحِدٍ مِنْكُمْ مَا

نَقَصَ ذَلِكَ مِنْ مُلْكِي شَيْئًا .

يَا عِبَادِي لَوْ أَنَّ أَوْلَكُمْ وَآخِرَكُمْ وَإِنْسَكُمْ وَجَنَّتْكُمْ قَامُوا فِي صَعِيدٍ وَاحِدٍ فَسَأَلُونِي فَأَعْطَيْتُ

كُلَّ وَاحِدٍ مَسْأَلَتَهُ مَا نَقَصَ ذَلِكَ مِمَّا عِنْدِي إِلَّا كَمَا يَنْقُصُ الْمَخِيطُ إِذَا أُدْخِلَ الْبَحْرَ .

يَا عِبَادِي إِنَّمَا هِيَ أَعْمَالُكُمْ أَحْصِيهَا لَكُمْ ثُمَّ أَوْفَيْكُمْ إِيَّاهَا فَمَنْ وَجَدَ خَيْرًا فَلْيَحْمَدِ اللَّهَ

وَمَنْ وَجَدَ غَيْرَ ذَلِكَ فَلَا يَلُومَنَّ إِلَّا نَفْسَهُ "

رَوَاهُ مُسْلِمٌ .

ความว่า: จากท่านอบูซุร อัล-ฆิฟารี رحمه الله เราได้ยินอัลลอฮ์อันสุ จากท่านนบี ﷺ ดังที่ท่านได้รายงานมาจากพระผู้อภิบาล
อัสซะวะญ์ล พระองค์ได้ตรัสว่า:

“โอ้ปวงบ่าวของข้า ! แท้จริงข้าห้ามการอวดิธรรมแก่ตัวข้าเอง และข้าก็ทำให้มันเป็นที่ต้องห้ามแก่พวกเจ้า
ด้วย ดังนั้นเจ้าจงอย่าได้อวดิธรรมต่อกัน”

“โอ้ปวงบ่าวของข้า ! พวกเจ้าทั้งหมดเป็นผู้หลงผิด นอกจากผู้ที่ข้าได้นำทางให้แก่เขา ดังนั้นพวกเจ้าจงขอ
ทางนำจากข้า แน่หนอนข้าย่อมชี้ทางแก่พวกเจ้า”

“โอ้ปวงบ่าวของข้า ! พวกเจ้าทั้งหมดเป็นผู้วิโหย นอกจากผู้ที่ข้าได้ประทานอาหารให้แก่เขา ดังนั้นพวกเจ้าจงขอเครื่องบริโภคนอกจากข้า แน่نونข้าย่อมประทานเครื่องบริโภคนให้แก่พวกเจ้า”

“โอ้ปวงบ่าวของข้า ! พวกเจ้านั้นเปลือยเปล่า นอกจากผู้ที่ข้าประทานอาภรณ์แก่เขา ดังนั้นพวกเจ้าจงขอเครื่องอาภรณ์จากข้า แน่نونข้าย่อมประทานเครื่องนุ่งห่มแก่พวกเจ้า”

“โอ้ปวงบ่าวของข้า ! แท้จริงพวกเจ้าทุกคนกระทำผิดทั้งในเวลากลางวันและกลางคืน และข้าให้อภัยโทษต่อบาปทั้งหลาย ดังนั้นพวกเจ้าจงขออภัยโทษจากข้า ข้าย่อมประทานการอภัยโทษแก่พวกเจ้า”

“โอ้ปวงบ่าวของข้า ! แท้จริงพวกเจ้ามีอาจนำภัยมาถึงข้าจนเป็นภัยต่อข้าได้ และพวกเจ้ามีอาจนำคุณประโยชน์มาถึงข้าจนเป็นคุณประโยชน์ต่อข้าได้เช่นกัน”

“โอ้ปวงบ่าวของข้า ! หาก मैंตั้งแต่คนแรกของพวกเจ้าจนถึงคนสุดท้าย ทั้งเหล่ามนุษย์และญิน ต่างมีความยำเกรงเหมือนกับชายคนหนึ่งที่มีหัวใจยำเกรงมากที่สุด¹ แล้วไซ้ร้ มันก็มิได้ช่วยยให้เพิ่มอำนาจแก่ข้าประการใด”

“โอ้ปวงบ่าวของข้า ! หาก मैंตั้งแต่คนแรกของพวกเจ้าจนถึงคนสุดท้าย ทั้งเหล่ามนุษย์และญิน ต่างมีความเลวทรามเหมือนกับชายคนหนึ่งที่มีหัวใจเลวทรามมากที่สุดแล้วไซ้ร้ มันก็มิได้บั่นทอนอำนาจของข้าแต่ประการใด”

“โอ้ปวงบ่าวของข้า ! หาก मैंตั้งแต่คนแรกของพวกเจ้าจนถึงคนสุดท้าย ทั้งเหล่ามนุษย์และญิน ต่างยืนอยู่บนยอดเขาสูงหนึ่ง แล้วพวกเขาต่างได้วิงวอนขอต่อข้า และข้าก็ได้ประทานให้ทุกอย่างตามที่พวกเขาขอแล้วไซ้ร้ มันก็มิได้ทำให้สิ่งที่ข้ามีอยู่ลดลงแต่ประการใด นอกจากเสมือนการที่เข็มทำให้น้ำทะเลลดลง เมื่อเอามันจุ่มลงไป²”

“โอ้ปวงบ่าวของข้า ! แท้จริงนั่นคือกิจการงานของพวกเจ้าที่ข้าได้คิดคำนวณแก่พวกเจ้า หลังจากนั้นข้าจะตอบแทนมันอย่างสมบูรณ์ ดังนั้นใครก็ตามที่ได้พบกับสิ่งดี ๆ³ เขาก็จงขอบคุณอัลลอฮ์ และหากใครก็ตามที่พบอื่นนอกจากนี้ เขาก็อย่าตำหนิใครอื่น นอกจากตัวเขาเอง”.

บันทึกโดยมุสลิม⁴

¹ นักวิชาการบางท่านกล่าวว่า หมายถึงท่านนบีมุหัมมัด คือลัลลอฮ์อะลัยฮิวะสัลลัม.

² กล่าวคือ ไม่ได้ลดน้อยลงแต่ประการใด.

³ หมายถึงผลบุญและความโปรดปราน

⁴ มุสลิม, อัล-ญามิอ, ภาค: การทำดี การเชื่อมสัมพันธ์ และมารยาทต่าง ๆ , บท: ห้ามการอวดิธรรม, เลขที่: 2577.

فَضْلُ الذِّكْرِ

عَنْ أَبِي ذَرٍّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَيْضاً أَنَّ أَنَساً مِنْ أَصْحَابِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ قَالَوا لِلنَّبِيِّ ﷺ :

" يَا رَسُولَ اللَّهِ ذَهَبَ أَهْلُ الدُّنُورِ بِالْأَجُورِ يُصَلُّونَ كَمَا نُصَلِّي وَيَصُومُونَ كَمَا نَصُومُ وَيَتَصَدَّقُونَ بِفُضُولِ أَمْوَالِهِمْ .

قَالَ : أَوَلَيْسَ قَدْ جَعَلَ اللَّهُ لَكُمْ مَا تَصَدَّقُونَ ؟

إِنَّ بِكُلِّ تَسْبِيحَةٍ صَدَقَةٌ ، وَكُلِّ تَكْبِيرَةٍ صَدَقَةٌ ، وَكُلِّ تَحْمِيدَةٍ صَدَقَةٌ ، وَكُلِّ تَهْلِيلَةٍ صَدَقَةٌ ، وَأَمْرٌ بِالْمَعْرُوفِ صَدَقَةٌ ، وَنَهْيٌ عَنِ مُنْكَرٍ صَدَقَةٌ ، وَفِي بُضْعِ أَحَدِكُمْ صَدَقَةٌ .

قَالُوا : يَا رَسُولَ اللَّهِ أَيَأْتِي أَحَدَنَا شَهَوْتُهُ وَيَكُونُ لَهُ فِيهَا أَجْرٌ ؟

قَالَ : " أَرَأَيْتُمْ لَوْ وَضَعَهَا فِي حَرَامٍ أَكَانَ عَلَيْهِ وَزْرٌ ؟ فَكَذَلِكَ إِذَا وَضَعَهَا فِي الْحَلَالِ كَانَ لَهُ أَجْرٌ " .

رَوَاهُ مُسْلِمٌ .

ความว่า: จากท่านอนูซัรฺ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ เช่นกัน ท่านกล่าวว่า: มีเศษหาบะฮ์ของท่านเราะสูลุลลอฮ์กลุ่มหนึ่งได้กล่าวแก่ท่านว่า:

“โอ้เราะสูลุลลอฮ์ ! พวกคนรวยได้เอาผลประโยชน์ไปหมดแล้ว พวกเขาละหมาดเหมือนกับพวกเราละหมาด และพวกเขาก็ถือศีลอดเหมือนกับพวกเราถือศีลอด แต่พวกเขาได้บริจาคตาน (เศษตะเกาะฮ์) ด้วยทรัพย์สินที่มีล้นเหลือของเขา”

ท่านนบิกล่าวว่า: “อัลลอฮ์มิได้ทรงสร้างสิ่งที่ใช้บริจาคตานให้แก่พวกท่านดอกหรือ?

แท้จริงทุก ๆ การตัสบีหฺ (การกล่าวว่า "สุบฮันลลอฮ์") เป็นการบริจาคตาน

และทุก ๆ การตักบีรฺ (การกล่าวว่า "อัลลอฮ์อักบาร") เป็นการบริจาคตาน

และทุก ๆ การตะหมีด (การกล่าวว่า "อัลหัมดุลิลลาฮ์") เป็นการบริจาคตาน

และทุก ๆ การตะฮิลีล (การกล่าวว่า ลา อิลาฮะ อิลลัลลอฮ์) เป็นการบริจาคตาน

และการสั่งใช้ให้ทำความดีเป็นการบริจาคตาน การห้ามปรามจากสิ่งชั่วช้าเป็นการบริจาคตาน

และการหลับนอนกับภรรยาของท่านก็การบริจาคตาน”

พวกเขาถามว่า : “โอ้ท่านเราะสูลุลลอฮ์ การที่คนใดคนหนึ่งจากพวกเราได้ระบายความใคร่ของเขา ๆ จะได้รับผลบุญด้วยหรือ ?”

ท่านเราะสูลุลลอฮฺตอบว่า : “พวกท่านจงบอกฉันชี้ว่า หากเขาระบายความใคร่ของเขาในทางที่หะรอม เขาจะมีความผิดใช่ไหม ? ดังนั้นก็เช่นเดียวกัน หากเขาระบายความใคร่ของเขาในทางที่ฮะลาล (หะลาล) เขาก็ได้รับผลบุญ”

หะดีษบันทึกโดยมุสลิม¹

¹ มุสลิม, อัล-ญามิอ, ภาค: ซะกาต, บท: อธิบายถึงการเสาะตะเกาะฮฺว่าสามารถเกิดขึ้นกับทุกๆ อย่างที่เป็นสิ่งที่ดีงาม, เลขที่: 1006.

كَثْرَةُ طُرُقِ الْخَيْرِ

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ :

" كُلُّ سُلَامَى مِنَ النَّاسِ عَلَيْهِ صَدَقَةٌ ، كُلُّ يَوْمٍ تَطْلُعُ فِيهِ الشَّمْسُ : تَعْدِلُ بَيْنَ اثْنَيْنِ صَدَقَةٌ ، وَتُعِينُ الرَّجُلَ فِي دَابَّتِهِ فَتَحْمِلُهُ عَلَيْهَا أَوْ تَرْفَعُ لَهُ عَلَيْهَا مَتَاعَهُ صَدَقَةٌ ، وَالْكَلِمَةُ الطَّيِّبَةُ صَدَقَةٌ ، وَبِكُلِّ خُطْوَةٍ تَمْشِيهَا إِلَى الصَّلَاةِ صَدَقَةٌ ، وَتُمِيطُ الْأَذَى عَنِ الطَّرِيقِ صَدَقَةٌ "

رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ وَمُسْلِمٌ.

ความว่า: จากท่านอนุสุรียเราะฮฺ เราะฎิยัลลอฮุอันฮฺ เล่าว่า : ท่านเราะสูลุลลอฮฺ ﷺ กล่าวว่า :

“ทุก ๆ ข้อต่อของมนุษย์จำเป็นต้องทำการบริจาคทาน (เศาะดะเกาะฮฺ) ทุก ๆ วันที่ดวงอาทิตย์ยังขึ้นอยู่:

การที่ท่านให้ความเป็นธรรมระหว่างคนสองคนเป็นการบริจาคทาน

การที่ท่านช่วยเหลือชายคนหนึ่งในเรื่องสัตว์พาหนะของเขา โดยท่านพวงเขาให้ขึ้นขี่มันหรือช่วยยกสัมภาระขึ้นบนสัตว์พาหนะของเขา ล้วนเป็นการบริจาคทาน

คำพูดที่ดีเป็นการบริจาคทาน

ทุกๆ อย่างก้าวที่ท่านเดินไปละหมาดเป็นการบริจาคทาน

และการที่ท่านขจัดสิ่งที่เป็นอันตรายหรืออาจก่อความเดือดร้อนออกจากท้องถนนเป็นการบริจาคทาน”

หะดีษบันทึกโดยอัล-บุคอรีย¹ และมุสลิม².

¹ อัล-บุคอรีย, อัล-ญามิอ, ภาค: การไกล่เกลี่ย, บท: ความประเสริฐของการไกล่เกลี่ยระหว่างผู้คนและให้ความเป็นธรรมระหว่างพวกเขา, เลขที่: 1009.

² มุสลิม, อัล-ญามิอ, ภาค: ซะกาต, บท: อธิบายถึงการเศาะดะเกาะฮฺว่าสามารถเกิดขึ้นกับทุกๆ อย่างที่เป็นสิ่งที่ดีงาม, เลขที่: 1009.

تَعْرِيفُ الْبِرِّ وَالْإِثْمِ

عَنِ التَّوَّائِسِ بْنِ سَمْعَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ :

" الْبِرُّ حُسْنُ الْخُلُقِ وَالْإِثْمُ مَا حَاكَ فِي نَفْسِكَ وَكَرِهْتَ أَنْ يَطَّلَعَ عَلَيْهِ النَّاسُ "

رَوَاهُ مُسْلِمٌ .

وَعَنْ وَابِصَةَ بْنِ مَعْبِدٍ قَالَ :

" أَتَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ فَقَالَ :

" جِئْتَ تَسْأَلُ عَنِ الْبِرِّ ؟ " فُلْتُ : نَعَمْ . قَالَ : " اسْتَفْتِ قَلْبَكَ " الْبِرُّ مَا أَطْمَأْنَنْتَ إِلَيْهِ النَّفْسُ

وَاطْمَأَنَّ إِلَيْهِ الْقَلْبُ . وَالْإِثْمُ مَا حَاكَ فِي النَّفْسِ وَتَرَدَّدَ فِي الصَّدْرِ ؛ وَإِنْ أَفْتَاكَ النَّاسُ وَأَفْتُوكَ "

حَدِيثٌ حَسَنٌ رَوَيْنَاهُ فِي مُسْنَدِي الْإِمَامَيْنِ أَحْمَدَ بْنِ حَنْبَلٍ وَالدَّارِمِيِّ بِإِسْنَادٍ حَسَنِ .

ความว่า: จากท่านอัน-เนवास อิบน์ ลัมอาน เราะฎียัลลอฮุอันฮุ จากท่านนบี ﷺ ท่านกล่าวว่า:

“ความดีนั้นคือ การมีจรรยาบรรณทางงาม ส่วนความชื่อนั้นคือ สิ่งที่ทำให้กระสับกระส่ายในตัวท่าน และท่านก็ไม่ชอบให้ใครรู้เห็น”.

หน้าที่บันทึกโดยมุสลิม¹

และจากท่านอับดุลอะซุ อิบน์ มะอับด์ เล่าว่า : “ฉันได้ไปหาท่านเราะฮ์ลุลลอฮุ และท่านก็ได้ถามฉันว่า:

“ท่านมาเพื่อถามเกี่ยวกับความดีใช่ไหม ?”

ฉันตอบว่า “ใช่”

ท่านจึงกล่าวว่า: “ท่านจงถามใจของท่านเถิด ความดีคือ สิ่งที่ทำให้ตัวและหัวใจสงบ และความชื่อนั้นคือ สิ่งที่ทำให้เกิดความกระสับกระส่ายในตัวและลึงเลในใจ ถึงแม้ว่าผู้คนจะได้ให้คำตอบแก่ท่านแล้วก็ตาม²”.

¹ มุสลิม, อัล-ญามิอ, ภาค: ความดี การเชื่อมสัมพันธ์ และมารยาท, บท: นิยามของความดีและความชั่ว, เลขที่: 4607.

² จิตใต้สำนึกของมนุษย์ย่อมรู้ดีว่าสิ่งไหนคือสิ่งดีและสิ่งชั่ว ถึงแม้ว่ามนุษย์จะพยายามบอกว่าสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่ดีหรือชั่ว แต่เมื่อมันค้านกับจิตใต้สำนึกมนุษย์แล้วก็มีอาจปกปิดได้.

หะดีษอยู่ในระดับหะสัน และเราได้รายงานหะดีษนี้จากหนังสือมุสันัดอิมามอะหมัด อิบน์ หันบัล¹ และมุสันัดอิมามอัลด-ดารีมี² ด้วยสายรายงานที่ดี.

¹ อะหมัด, อัล-มุสันัด, เลขที่: 18006.

² อัลด-ดารีมี, อัล-มุสันัด, ภาค: การซื้อขาย, บท: ละทิ้งสิ่งที่ทำให้ท่านคลุมเครือและยึดไว้ซึ่งสิ่งที่ไม่ได้ทำให้ท่านคลุมเครือ, เลขที่: 2533.

السَّمْعُ وَالطَّاعَةُ

عَنْ أَبِي نَحِيْجٍ الْعَرَبَاضِ بْنِ سَارِيَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ :

"وَعَظَنَا رَسُولُ اللَّهِ ﷺ مَوْعِظَةً وَجِلَّتْ مِنْهَا الْقُلُوبُ وَدَرَفَتْ مِنْهَا الْعُيُونُ . فَقُلْنَا يَا رَسُولَ اللَّهِ كَأَنَّا مَوْعِظَةٌ مُودَّعٍ فَأَوْصِنَا ، قَالَ :

" أَوْصِيكُمْ بِتَقْوَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ ، وَالسَّمْعِ وَالطَّاعَةِ وَإِنْ تَأَمَّرَ عَلَيْكُمْ عَبْدٌ ، فَإِنَّهُ مَنْ يَعِشْ مِنْكُمْ فَسَيَرَى اخْتِلَافًا كَثِيرًا ، فَعَلَيْكُمْ بِسُنَّتِي وَسُنَّةِ الْخُلَفَاءِ الرَّاشِدِينَ الْمَهْدِيِّينَ عَصُوا عَلَيْهَا بِالتَّوَاجِدِ ، وَإِيَّاكُمْ وَمُحَدَّثَاتِ الْأُمُورِ فَإِنَّ كُلَّ بَدْعَةٍ ضَلَالَةٌ "

رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَالتِّرْمِذِيُّ وَقَالَ : حَدِيثٌ حَسَنٌ صَحِيحٌ.

ความว่า: จากท่านอุมฺมะฮฺญีหฺ อัล-อิรบาฏฺ อิบน์ ซารียะฮฺ เราะฎียัลลอฮฺอันฮฺ เล่าว่า:

“ท่านเราะสูลุลลอฮฺ ﷺ ได้ตักเตือนเราด้วยการตักเตือนหนึ่งที่ทำให้จิตใจหวาดหวั่น และน้ำตาเอ่อล้น แล้วพวกเขาก็กล่าวว่า: “โอ้เราะสูลุลลอฮฺ ประหนึ่งว่ามันคือคำตักเตือนของผู้จะจากลา ดังนั้นท่านจงสั่งเสียให้แก่พวกเราเถิด”.

ท่านกล่าวว่า : “ฉันขอสั่งเสียพวกท่านให้มีความยำเกรงต่ออัลลอฮฺผู้ทรงเกียรติและสูงส่งยิ่ง และจงเชื่อฟังและปฏิบัติตาม ถึงแม้ว่าทาสคนหนึ่งจะปกครองท่านก็ตาม และหากผู้ใดผู้หนึ่งในหมู่พวกท่านมีชีวิตยืนต่อไป เขาจะได้พบกับความขัดแย้งอันมากมาย ดังนั้นพวกท่านจงยึดไว้ซึ่งสุนนะฮฺของฉัน และสุนนะฮฺของบรรดาเคาะลีฟะฮฺผู้ทรงธรรมที่ได้รับทางนำ จงกตมันด้วยพินกรรม และพวกท่านจงพึงระวังต่ออุตริกรรมทั้งหลาย เพราะทุก ๆ อุตริกรรม (บิดอะฮฺ) นั้นคือความหลงผิด และทุก ๆ ของความหลงผิดนั้นอยู่ในไฟนรก”

หะดีษบันทึกโดยอุมฺมฺาดาวูด¹และอัต-ติรมิซียฺ² และท่านกล่าวว่า หะดีษอยู่ในระดับหะสันเคาะหีหฺ.

¹ อุมฺมฺาดาวูด, อัล-สุนัน, ภาค: อัล-สุนนะฮฺ, บท: เจริญรอยตามสุนนะฮฺ, เลขที่: 4607.

² อัต-ติรมิซียฺ, อัล-ญามิอฺ, ภาค: ความรู้, บท: ยึดสุนนะฮฺและห่างไกลจากอุตริกรรม, เลขที่: 2676.

أَبْوَابُ الْخَيْرِ

عَنْ مُعَاذِ بْنِ جَبَلٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ :

قُلْتُ : يَا رَسُولَ اللَّهِ أَخْبِرْنِي بِعَمَلٍ يُدْخِلُنِي الْجَنَّةَ وَيُبَاعِدُنِي عَنِ النَّارِ قَالَ : " لَقَدْ سَأَلْتُ عَنْ عَظِيمٍ وَإِنَّهُ لَيَسِيرٌ عَلَى مَنْ يَسَّرَهُ اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ : تَعْبُدُ اللَّهَ لَا تُشْرِكُ بِهِ شَيْئاً وَتُقِيمُ الصَّلَاةَ وَتُؤْتِي الزَّكَاةَ وَتَصُومُ رَمَضَانَ وَتَحُجُّ الْبَيْتَ .

ثُمَّ قَالَ : أَلَا أَدُلُّكَ عَلَى أَبْوَابِ الْخَيْرِ ؟ الصَّوْمُ جُنَّةٌ ، وَالصَّدَقَةُ تُطْفِئُ الْخَطِيئَةَ كَمَا يُطْفِئُ الْمَاءُ النَّارَ ، وَصَلَاةُ الرَّجُلِ فِي جَوْفِ اللَّيْلِ ، ثُمَّ تَلَا ﴿ نَتَجَافَى جُنُوبُهُمْ عَنِ الْمَضَاجِعِ ﴾ حَتَّى بَلَغَ ﴿ يَعْمَلُونَ ﴾ ثُمَّ قَالَ : أَلَا أَخْبِرُكَ بِرَأْسِ الْأَمْرِ وَعَمُودِهِ وَذُرْوَةِ سَنَامِهِ ؟ قُلْتُ : بَلَى يَا رَسُولَ اللَّهِ ، قَالَ : رَأْسُ الْأَمْرِ الْإِسْلَامُ ، وَعَمُودُهُ الصَّلَاةُ ، وَذُرْوَةُ سَنَامِهِ الْجِهَادُ .

ثُمَّ قَالَ : أَلَا أَخْبِرُكَ بِمَلَايِكَةٍ كُفَّه ؟ قُلْتُ : بَلَى يَا رَسُولَ اللَّهِ ، فَأَخَذَ بِلِسَانِهِ وَقَالَ : كُفَّ عَلَيْكَ هَذَا ، قُلْتُ : يَا نَبِيَّ اللَّهِ ! وَإِنَّا لَمَوَاحِدُونَ بِمَا نَتَكَلَّمُ بِهِ ؟ فَقَالَ : تَكَلَّمْتَ أَمُوكَ يَا مُعَاذُ ، وَهَلْ يَكُفُّ النَّاسَ فِي النَّارِ عَلَى وُجُوهِهِمْ أَوْ قَالَ عَلَى مَنَاحِيرِهِمْ إِلَّا حَصَائِدُ أَلْسِنَتِهِمْ .

رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَقَالَ حَدِيثٌ حَسَنٌ صَحِيحٌ .

ความว่า: จากท่านมูอาซ อิบน์ญะบัล เราะฎียัลลอฮุอันฮุ เล่าว่า:

“ฉันได้ถามท่านนบีว่า: “โอ้เราะสุูลลลอฮฺ โปรดบอกฉันซึ่งการงานหนึ่งที่ทำให้ฉันได้เข้าสวรรค์ และทำให้ฉันห่างไกลจากไฟนรกด้วยเถิด” ท่านตอบว่า: “แท้จริงท่านได้ถามเรื่องที่ยิ่งใหญ่นัก แต่ทว่ามันเป็นเรื่องง่ายสำหรับผู้ที่ยึดล่อฮฺทรงประทานความง่ายดายแก่เขา นั่นก็คือท่านอิมาดะฮฺต่ออัลลอฮฺ โดยที่ท่านไม่ตั้งภาคีใด ๆ กับพระองค์ ท่านละหมาด ท่านจ่ายซะกาต ท่านถือศีลอดในเดือนเราะมะฎอน ท่านประกอบพิธีหัจญ์ ณ บัยติลลาฮฺ”

หลังจากนั้น ท่านได้กล่าวว่า : “เอาไหมฉันจะบอกแก่ท่านซึ่งบรรดาประตูของความดีงาม ? การถือศีลอดคือเกราะกำบัง และการบริจาคทาน (เศาะดะเกาะฮฺ) สามารถลบล้างความผิด เสมือนกับน้ำที่ดับไฟ และการละหมาดของคน ๆ หนึ่งในยามค่ำคืน”

หลังจากนั้นท่านก็อ่าน

﴿تَجَافَى جُنُوبُهُمْ عَنِ الْمَضَاجِعِ﴾

จนถึง

﴿يَعْمَلُونَ﴾

หลังจากนั้นท่านได้กล่าวอีกว่า : “เอาไหมฉันจะบอกแก่ท่านซึ่งเป็นหัวหลักของกิจการงาน เสาของมัน และจุดสุดยอดของมัน ? ฉันตอบว่า: “เอาซี ท่านเราะสูลุลลอฮฺ” ท่านกล่าวว่า: “หัวหลักของกิจการงานคืออิสลาม เสาของมันคือการละหมาด และจุดสุดยอดของมันคือการญิฮาด”

หลังจากนั้นท่านได้กล่าวอีกว่า : “เอาไหมฉันจะบอกแก่ท่านซึ่งสิ่งที่ครอบคลุมทั้งหมดที่กล่าวมา ? “ฉันตอบว่า”: “เอาซี ท่านเราะสูลุลลอฮฺ” แล้วท่านก็จับลิ้นของท่าน และกล่าวว่า: “ท่านจงระวังสิ่งนี้”

ฉันจึงกล่าวว่า: “ไอนบีของอัลลอฮฺ พวกเราจะถูกไต่สวนในสิ่งที่เราได้พูดด้วยกระนั้นหรือ ?” ท่านตอบว่า : “แม่ของท่านได้ขาดท่านแล้วโอมฺอาซเอ๋ย¹ แล้วที่มนุษย์ต้องถล่ำหน้าหรือจมูกในไฟนรกมิใช่เพราะผลจากลิ้นดอกหรือ ?”

หะดีษบันทึกโดยอัต-ติรมิซีย์ และท่านกล่าวว่า หะดีษอยู่ในระดับหะสันเศาะหี้ห².

□ เป็นสำนวนพูดในภาษาอาหรับที่กล่าวออกมาเพื่อเป็นการเตือนหรือตักเตือน.

² อัต-ติรมิซีย์, อัล-ญามิอ, ภาค: การศรัทธา, บท: เกียรติของการละหมาด, เลขที่: 2616.

الْوُقُوفُ عِنْدَ حُدُودِ الشَّرْعِ

عَنْ أَبِي ثَعْلَبَةَ الْخَثَنِيِّ جُرْثُومِ بْنِ نَاشِرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ قَالَ :

" إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى فَرَضَ فَرَائِضَ فَلَا تُضَيِّعُوهَا ، وَحَدَّ حُدُودًا فَلَا تَعْتَدُوهَا وَحَرَّمَ أَشْيَاءَ فَلَا تَنْتَهِكُوهَا ، وَسَكَتَ عَنْ أَشْيَاءَ رَحْمَةً لَكُمْ غَيْرَ نَسْيَانٍ فَلَا تَبْحَثُوا عَنْهَا " حَدِيثٌ حَسَنٌ رَوَاهُ الدَّارُ قُطْنِيُّ وَغَيْرُهُ .

ความว่า: จากท่านอนูษะอะละบะฮฺ อัล-คุษะนียฺ นั่นคือญะรุม อิบน์ นาษิร เราะฎียัลลอฮุอันฮุ จากท่านเราะสูลุลลอฮฺ ﷺ ท่านกล่าวว่า:

“แท้จริงอัลลอฮ์ผู้ทรงสูงส่งได้ทรงกำหนดบทบัญญัติต่าง ๆ (ที่เป็นฟัรฎู) ดังนั้นพวกท่านอย่าได้ละเลย บทบัญญัติเหล่านั้น และพระองค์ก็ได้ทรงวางขอบเขตต่าง ๆ ดังนั้นพวกท่านจงอย่าล่วงล้ำขอบเขตเหล่านั้น และพระองค์ได้ทรงห้ามหลายสิ่งหลายอย่าง ดังนั้นพวกท่านอย่าได้ละเมิดมัน และพระองค์ได้ทรงเจียบเฉยต่อหลายสิ่งหลายอย่าง¹ ทั้งนี้เพื่อเป็นความเมตตาแก่พวกท่าน มิใช่เพราะความหลงลืม ดังนั้นพวกท่านจงอย่าได้พยายาม ลืบเสาะสิ่งเหล่านั้น”.

หะดีษอยู่ในระดับหะสัน บันทึกโดยอัด-ดาเราะญูนีย² และท่านอื่น ๆ.

¹ ไม่ได้ระบุว่าเป็นสิ่งต้องห้าม (หะรอม) หรืออนุญัตติ (หะลาละ)

² อัด-ดาเราะญูนีย, อัล-สุนัน, ภาค: การให้น้ำนม, เลขที่: 4445.

หะดีษที่ 31 การใช้ชีวิตอย่างสมถะในโลกนี้

الرُّهْدُ فِي الدُّنْيَا

عَنْ أَبِي الْعَبَّاسِ سَهْلِ بْنِ سَعْدٍ السَّاعِدِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ :

جَاءَ رَجُلٌ إِلَى النَّبِيِّ ﷺ فَقَالَ : يَا رَسُولَ اللَّهِ دُلَّنِي عَلَى عَمَلٍ إِذَا عَمِلْتُهُ أَحَبَّنِي اللَّهُ وَأَحَبَّنِي النَّاسُ
فَقَالَ :

" اِرْزُهِدْ فِي الدُّنْيَا يُحِبُّكَ اللَّهُ ، وَارْزُهِدْ فِيمَا عِنْدَ النَّاسِ يُحِبُّكَ النَّاسُ "

حَدِيثٌ حَسَنٌ ، رَوَاهُ ابْنُ مَاجَةَ وَعَبْدُ اللَّهِ بْنُ أَبِي سَائِدٍ حَسَنَةً.

ความว่า: จากท่านอบูอัล-อับบาส นั่นคือสะอูด อิบน์ สะอูด อัล-สาคิดียฺ เราะฎียัลลอฮุอันฮุ เล่าว่า:

“มีชายคนหนึ่งมาหาท่านนบี ﷺ แล้วถามว่า: “โอ้ท่านเราะสูลุลลอฮฺ ! ได้โปรดชี้แนะแก่ฉันถึงการทำงาน
หนึ่ง ซึ่งเมื่อฉันทำแล้ว อัลลอฮฺจะทรงรักฉัน ในขณะที่เดียวกันผู้อื่นก็จะรักฉันด้วย”.

ท่านตอบว่า : “ท่านจงใช้ชีวิตอย่างสมถะในโลกนี้ แล้วอัลลอฮฺจะรักท่าน และจงสมถะ (ไม่โลภและอยาก
ได้) ในสิ่งที่อยู่กับมนุษย์ แล้วพวกเขาจะรักท่าน”.

หะดีษอยู่ในระดับหะสัน บันทึกโดยอิบนุมาญะฮฺ¹ และท่านอื่น ๆ ด้วยบรรดาสายรายงานที่หะสัน.

¹ อิบนุมาญะฮฺ, อัล-สุन्न, ภาค: ความสมถะ, บท: ใช้ชีวิตอย่างสมถะในโลกนี้, เลขที่: 4102.

หะดีษที่ 32 อย่างก่อความเดือดร้อนแก่ผู้อื่นและจงอย่าก่อความเดือดร้อนซึ่งกันและกัน

لَا ضَرَرَ وَلَا ضِرَارَ

عَنْ أَبِي سَعِيدٍ سَعْدِ بْنِ مَالِكِ بْنِ سِنَانٍ الْخَذَرِيِّ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ :
" لَا ضَرَرَ وَلَا ضِرَارَ "

حَدِيثٌ حَسَنٌ ، رَوَاهُ ابْنُ مَاجَةَ وَالِدَارُقُطِيُّ وَعَبْرُهُمَا مُسْنَدًا ، وَرَوَاهُ مَالِكٌ فِي الْمَوْطَأِ عَنْ عَمْرِو
ابْنِ يَحْيَى عَنْ أَبِيهِ عَنِ النَّبِيِّ مُرْسَلًا فَأَسْقَطَ أَبُو سَعِيدٍ . وَلَهُ طَرُقٌ يُقَوِّي بَعْضُهَا بَعْضًا .

ความว่า: จากท่านอบูสะอีด นั่นคือสะอีด อิบน์ มาลิก อิบน์ สินาน อัล-คุดรีย์ เราะฎียัลลอฮุอันฮุ เล่าว่า: ท่านเราะ
สุลุลลอฮ ﷺ กล่าวว่า:

“จงอย่าก่อความเดือดร้อนแก่ผู้อื่น และจงอย่าก่อความเดือดร้อนซึ่งกันและกัน”

หะดีษอยู่ในระดับหะสัน บันทึกโดยอิบนุมาญะฮ์¹ และอัด-ดาเราะกุนนี² และท่านอื่น ๆ นอกจากท่านทั้งสองด้วยสายรายงานถึงท่านนบี ﷺ และบันทึกโดยมาลิกในหนังสือ “อัล-มุวัฏฏะฮ์”³ จากอัมรฺ อิบน์ ยะหยาจากพ่อของเขา จากท่านนบี ﷺ ด้วยสายรายงานที่มุรฺสัล โดยไม่ได้ระบุอบูสะอีด. และสำหรับหะดีษบทนี้มีสายรายงานอื่น ๆ อีกที่ต่างสามารถยกระดับสายรายงานให้มั่นน่าหนักได้.

¹ อิบนุมาญะฮ์, อัล-สุนัน, ภาค: บทบัญญัติต่าง ๆ, บท: ใครที่สร้างอาคารในสิทธิ์ของตัวเองที่ไปทำความเดือดร้อนแก่เพื่อนบ้าน, เลขที่: 2341.

² อัด-ดาเราะกุนนี, อัล-สุนัน, ภาค: อุมรฺ رضي الله عنه, บท: สตรีต้องถูกประหารเมื่อตกมูรตัด, เลขที่: 4597.

³ มาลิก, อัล-มุวัฏฏะฮ์ (รายงานโดยยะหยา อัล-ลัยษีย), ภาค: การตัดสินความ, บท: ข้อตัดสินเกี่ยวกับข้อมือ, เลขที่: 4597.

หะดีษที่ 33 การแสดงพยานหลักฐานจำเป็นสำหรับผู้เป็นโจทก์

الْبَيِّنَةُ عَلَى الْمُدَّعِي

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ :

"لَوْ يُعْطَى النَّاسُ بِدَعْوَاهُمْ ، لَادَّعَى رِجَالٌ أَمْوَالَ قَوْمٍ وَدِمَاءَهُمْ ، لَكِنَّ الْبَيِّنَةَ عَلَى الْمُدَّعِي وَالْيَمِينَ عَلَى مَنْ أَنْكَرَ"

حَدِيثٌ حَسَنٌ ، رَوَاهُ الْبَيْهَقِيُّ وَغَيْرُهُ هَكَذَا ، وَبَعْضُهُ فِي الصَّحِيحَيْنِ .

ความว่า: จากท่านอิบนุอับบาส เราะฎียัลลอฮุอันฮูมา จากท่านเราะสูลุลลอฮฺ ﷺ ท่านกล่าวว่า:

“หากมนุษย์ได้รับสิทธิทุกอย่างตามที่เขาได้กล่าวอ้างแล้วไซ้ร้ แน่แน่นอนย่อมมีผู้คนอ้างสิทธิในทรัพย์สินและเลือดเนื้อของกลุ่มชนหนึ่ง แต่ทว่าพยานหลักฐานนั้นจำเป็นสำหรับโจทก์ (ผู้กล่าวอ้าง) และการสาบานสำหรับผู้ที่ถูกกล่าวหา”

หะดีษอยู่ในระดับหะสัน บันทึกโดยอัล-บัยฮะกี¹ และท่านอื่น ๆ ด้วยสำนวนนี้ และบางส่วนมีบันทึกอยู่ในหนังสือเศาะหีหทั้งสอง².

¹ อัล-บัยฮะกี, อัล-สุนัน อัล-กูบรอ, ภาค: การกล่าวอ้างและพยานหลักฐาน, บท: พยานหลักฐานจำเป็นสำหรับโจทก์และการสาบานสำหรับผู้ที่ถูกกล่าวหา, เล่มที่: 20990.

² อัล-บุคอรี, เล่มที่: 2514, 2662, 4522 และมุสลิม, เล่มที่: 1711.

หะดีษที่ 34 การเปลี่ยนแปลงสิ่งชั่วช้าเป็นสิ่งจำเป็น

تَغْيِيرُ الْمُنْكَرِ فَرِيضَةٌ

عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ : سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ :

"مَنْ رَأَى مِنْكُمْ مُنْكَرًا فَلْيُغَيِّرْهُ بِيَدِهِ ، فَإِنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَبِلِسَانِهِ ، فَإِنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَبِقَلْبِهِ ، وَذَلِكَ أَضْعَفُ الْإِيمَانِ "

رَوَاهُ مُسْلِمٌ .

ความว่า: จากท่านอับดุลอะดีด อัล-คุดรี๊ยะ เราะฎียัลลอฮุอันฮุ เล่าว่า: “ฉันได้ยินท่านเราะสูลุลลอฮฺ ﷺ กล่าวว่า:

“ใครก็ตามในหมู่พวกท่านพบเห็นสิ่งชั่วหนึ่ง ๆ เขาก็จงเปลี่ยนแปลงมันด้วยมือของเขา หากเขาไม่มีความสามารถก็จงเปลี่ยนแปลงด้วยลิ้น (คำพูดหรือการตักเตือน) ของเขา หากเขาไม่มีความสามารถก็จงเปลี่ยนแปลงด้วยใจ (ปฏิเสธด้วยใจ) ของเขา และนั่นคือการศรัทธาที่อ่อนแอที่สุด”

หะดีษนี้บันทึกโดยมุสลิม¹.

¹ มุสลิม, อัล-ญามิอ, ภาค: การศรัทธา, บท: อธิบายว่าการปรามสิ่งชั่วนั้นเป็นส่วนหนึ่งของการศรัทธา, เลขที่: 78.

المُسْلِمُ أَخُو الْمُسْلِمِ

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ :

"لَا تَحَاسَدُوا ، وَلَا تَنَاجَشُوا ، وَلَا تَبَاغَضُوا ، وَلَا تَدَابَرُوا ، وَلَا يَبِعْ بَعْضُكُمْ عَلَى بَيْعِ بَعْضٍ ، وَكُونُوا عِبَادَ اللَّهِ إِخْوَانًا .

المُسْلِمُ أَخُو الْمُسْلِمِ لَا يَظْلِمُهُ وَلَا يَخْذُلُهُ وَلَا يَكْذِبُهُ وَلَا يَحْقِرُهُ . التَّقْوَى هَاهُنَا - وَيُشِيرُ إِلَى صَدْرِهِ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ - بِحَسَبِ امْرَأٍ مِنَ الشَّرِّ أَنْ يَحْقِرَ أَخَاهُ الْمُسْلِمَ . كُلُّ الْمُسْلِمِ عَلَى الْمُسْلِمِ حَرَامٌ ؛ دَمُهُ وَمَالُهُ وَعِرْضُهُ "

رَوَاهُ مُسْلِمٌ .

ความว่า: จากอบูท่านฮุร็อยเราะฮฺ رضي الله عنه เล่าว่า: ท่านเราะสูลุลลอฮฺ ﷺ กล่าวว่า:

“พวกท่านจงอย่าอิจฉาริษยากัน จงอย่าทำให้ราคาสินค้าสูงขึ้น¹ จงอย่าเกลียดชังกัน จงอย่าหมองเหม็นกัน จงอย่าขายสินค้าตัดราคากัน และพวกท่านจงเป็นป่าวของอัลลอฮฺในที่พี่น้องกัน มุสลิมเป็นพี่น้องของมุสลิม ไม่อธรรมกัน ไม่ทอดทิ้งกัน ไม่โกหกกัน และไม่ดูถูกเหยียดหยามกัน.

ความยำเกรง (ตักวา) อยู่ที่นี่ - และท่านก็ชี้ที่หน้าอกของท่านสามครั้ง - เป็นที่เพียงพอแล้วสำหรับคน ๆ หนึ่งซึ่งความชั่วช้า คือการที่เขาดูถูกเหยียดหยามพี่น้องมุสลิมของเขา.

มุสลิมทุกคนต่อมุสลิมด้วยกันเป็นที่ต้องห้าม ซึ่งเลือดเนื้อของเขา ทรัพย์สินของเขา และเกียรติของเขา”.

หะดีษบันทึกโดยมุสลิม².

¹ หมายถึงทำให้แก๊งขมลิ้นค้าว่าดี แล้วถือโอกาสขึ้นราคาสินค้าโดยไม่เป็นธรรม ท่านอิบนุเราะญับกล่าวว่า และอาจหมายรวมถึงการคดโกงในทุก ๆ รูปแบบ (ญามิอ อัล-อุลุม วัลหิกัม 1/328)

² มุสลิม, อัล-ญามิอ, ภาค: การทำดี การเชื่อมสัมพันธ์ และมารยาทต่าง ๆ , บท: ห้ามอธรรมต่อมุสลิมฯ, เลขที่: 2564.

قَضَاءُ حَوَائِجِ الْمُسْلِمِينَ

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ :

" مَنْ نَفَسَ عَنْ مُؤْمِنٍ كُرْبَةً مِنْ كُرْبِ الدُّنْيَا ، نَفَسَ اللَّهُ عَنْهُ كُرْبَةً مِنْ كُرْبِ يَوْمِ الْقِيَامَةِ .
وَمَنْ يَسَّرَ عَلَى مُعْسِرٍ ، يَسَّرَ اللَّهُ عَلَيْهِ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ .
وَمَنْ سَتَرَ مُسْلِمًا ، سَتَرَهُ اللَّهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ .
وَاللَّهُ فِي عَوْنِ الْعَبْدِ مَا كَانَ الْعَبْدُ فِي عَوْنِ أَخِيهِ .
وَمَنْ سَلَكَ طَرِيقًا يَلْتَمِسُ فِيهِ عِلْمًا سَهَّلَ اللَّهُ لَهُ بِهِ طَرِيقًا إِلَى الْجَنَّةِ .
وَمَا اجْتَمَعَ قَوْمٌ فِي بَيْتٍ مِنْ بُيُوتِ اللَّهِ يَتْلُونَ كِتَابَ اللَّهِ وَيَتَدَارَسُونَهُ بَيْنَهُمْ إِلَّا نَزَلَتْ عَلَيْهِمُ
السَّكِينَةُ وَغَشِيَتْهُمُ الرَّحْمَةُ وَحَفَّتْهُمُ الْمَلَائِكَةُ وَذَكَرَهُمُ اللَّهُ فِيمَنْ عِنْدَهُ .
وَمَنْ بَطَأَ بِهِ عَمَلُهُ لَمْ يُسْرِعْ بِهِ نَسَبُهُ "

رَوَاهُ مُسْلِمٌ بِهَذَا اللَّفْظِ .

ความว่า: จากท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ จากท่านนบี ﷺ ท่านกล่าวว่า:

“ใครก็ตามที่บรรเทาความทุกข์ยากของผู้ศรัทธาจากบรรดาความทุกข์ยากต่าง ๆ ของโลกดุนยา อัลลอฮ์ก็จะบรรเทาความทุกข์ยากของเขาจากบรรดาความทุกข์ยากต่าง ๆ ของวันปรโลกเช่นกัน”

“และใครก็ตามที่ให้ความสะดวกแก่ผู้ขัดสน อัลลอฮ์ก็จะให้ความสะดวกแก่เขาทั้งในโลกนี้และโลกหน้า”

“และใครก็ตามที่ปกปิด (สิ่งที่น่าละอายหรือความผิด)¹ ของมุสลิม อัลลอฮ์ก็จะทรงปกปิดเขาทั้งในโลกนี้และโลกหน้า”

“และอัลลอฮ์พร้อมจะให้ความช่วยเหลือบ่าว ตราบใดที่บ่าวยังอยู่ในการให้ความช่วยเหลือแก่พี่น้องของเขา”

“และผู้ใดก็ตามที่เดินทางเพื่อแสวงหาความรู้ อัลลอฮ์จะทรงประทานความง่ายดายแก่เขาซึ่งเส้นทางสู่สวรรค์”

¹ คือความผิดที่ไม่ได้ก่อความเดือดร้อนหรือเสียหายแก่คนอื่น ๆ และการเปิดเผยไม่มีความจำเป็นใด ๆ ทั้งสิ้น และการปกปิดนั้นมิได้หมายความว่าไม่จำเป็นต้องตักเตือน แต่ให้มีการตักเตือนอย่างลับ ๆ และไม่เปิดเผยต่อบุคคลอื่น.

“และไม่มีกลุ่มชนใดที่รวมตัวกัน ณ บ้านหลังหนึ่งในบรรดาบ้านของอัลลอฮ์ (มัสนัด) โดยที่พวกเขาอ่าน คัมภีร์ของพระองค์ และศึกษากันระหว่างพวกเขา นอกจากความสงบนิ่ง (สะกีนะฮฺ) จะลงมายังพวกเขา และความเมตตา (เราะห์มัต) จะปกคลุมพวกเขา มลาอิกะฮฺจะห้อมล้อมพวกเขา และอัลลอฮฺจะทรงรำลึกถึงพวกเขาท่ามกลางผู้ที่อยู่กับพระองค์”¹.

“และผู้ใดก็ตามที่ทำงานของเขาขาดตกบกพร่อง² เชื้อสายและวงศ์ตระกูลของเขาก็มีอายกระดับเขาได้”.

หะดีษบันทึกโดยมุสลิม³ ด้วยสำนวนนี้

¹ อิบน์เราะฎบกล่าวว่า การรำลึกของอัลลอฮฺต่อบางของพระองค์คือ การสรรเสริญเขาท่ามกลางบรรดามลาอิกะฮฺของพระองค์ (ญามิอฺ อัล-อุลุม วาลหิกม 1/346)

² หมายถึงไม่ถึงขั้นระดับของผู้ที่ทำงานอย่างครบถ้วนสมบูรณ์หรือไม่ถึงขั้นระดับของผู้ที่มีตำแหน่งสูงในวงโลก.

³ มุสลิม, อัล-ญามิอ, ภาค: การซิกิรฺ การดูอาห์ การเตาบัต และการอิสติฆฟาร, บท: ความประเสริฐของการรวมตัวกันอ่านอัลกุรอาน, เลขที่: 2699.

التَّزْغِيبُ فِي فِعْلِ الْحَسَنَاتِ

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا عَنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فِيَمَا يَرَوِيهِ عَنْ رَبِّهِ تَبَارَكَ وَتَعَالَى قَالَ :

"إِنَّ اللَّهَ كَتَبَ الْحَسَنَاتِ وَالسَّيِّئَاتِ ، ثُمَّ بَيَّنَ ذَلِكَ ؛ فَمَنْ هَمَّ بِحَسَنَةٍ فَلَمْ يَعْمَلْهَا كَتَبَهَا اللَّهُ عِنْدَهُ حَسَنَةً كَامِلَةً ، وَإِنْ هَمَّ بِهَا فَعَمِلَهَا كَتَبَهَا اللَّهُ عِنْدَهُ عَشْرَ حَسَنَاتٍ إِلَى سَبْعِمِائَةٍ ضِعْفٍ إِلَى أَضْعَافٍ كَثِيرَةٍ .

وَإِنْ هَمَّ بِسَيِّئَةٍ فَلَمْ يَعْمَلْهَا كَتَبَهَا اللَّهُ عِنْدَهُ حَسَنَةً كَامِلَةً ، وَإِنْ هَمَّ بِهَا فَعَمِلَهَا كَتَبَهَا اللَّهُ سَيِّئَةً وَاحِدَةً "

رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ وَمُسْلِمٌ فِي صَحِيحَيْهِمَا بِهَذِهِ الْحُرُوفِ .

ความว่า: จากท่านอิบนุอับบาส เราะฎียัลลอฮุอันฮุมมา จากท่านเราะสูลุลลอฮฺ ﷺ ท่านได้รายงานจากพระผู้อภิบาลของท่าน ผู้ทรงจำเรอญและผู้ทรงสูงส่ง พระองค์ได้ตรัสว่า:

“แท้จริงอัลลอฮ์ได้ทรงบันทึกความดีและความชั่วทั้งหลาย แล้วพระองค์ได้ทรงชี้แจงเรื่องดังกล่าวว่า

ใครก็ตามที่ปรารถนาจะทำความดีอย่างหนึ่ง แต่แล้วเขาไม่ได้ทำ อัลลอฮ์จะทรงบันทึก ณ พระองค์ซึ่งหนึ่งความดีอย่างสมบูรณ์

และหากเขาปรารถนาที่จะทำมัน แล้วเขาก็ได้ลงมือทำ อัลลอฮ์จะทรงบันทึก ณ พระองค์ซึ่งสิบความดี และพระองค์จะทรงเพิ่มพูนอีกถึงเจ็ดร้อยเท่าจนทวีคูณอย่างมากมาย

และหากเขาปรารถนาที่จะทำความชั่วอย่างหนึ่ง แต่แล้วเขาไม่ได้ทำ อัลลอฮ์จะทรงบันทึก ณ พระองค์ซึ่งหนึ่งความดีอย่างสมบูรณ์

และหากเขาปรารถนาที่จะทำมัน แล้วเขาก็ได้ลงมือทำ พระองค์จะทรงบันทึก ณ พระองค์ซึ่งหนึ่งความผิดเท่านั้น”.

หะดีษบันทึกโดยอัล-บุคอรีย¹ และมุสลิม² ในหนังสือเศาะหีหฺของท่านทั้งสองด้วยถ้อยสำนวนนี้.

¹ อัล-บุคอรีย, อัล-ญามิอ, ภาค: อัร-ริกอก, บท: ใครก็ตามที่ปรารถนาจะทำความดีหรือความชั่ว, เลขที่: 6491.

² มุสลิม, อัล-ญามิอ, ภาค: การศรัทธา, บท: เมื่อปรารถนาจะทำความดีเขาจะถูกบันทึกและเมื่อปรารถนาจะทำความชั่วเขาจะไม่ถูกบันทึก, เลขที่: 207.

جَزَاءُ مُعَادَاةِ الْأَوْلِيَاءِ

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : إِنْ اللَّهُ تَعَالَى قَالَ :

" مَنْ عَادَى لِي وَلِيًّا فَقَدْ آذَنْتُهُ بِالْحَرْبِ ، وَمَا تَقَرَّبَ إِلَيَّ عَبْدِي بِشَيْءٍ أَحَبَّ إِلَيَّ مِمَّا افْتَرَضْتُهُ عَلَيْهِ ، وَلَا يَزَالُ عَبْدِي يَتَقَرَّبُ إِلَيَّ بِالتَّوَافُلِ حَتَّى أَحِبَّهُ ، فَإِذَا أَحَبَبْتُهُ كُنْتُ سَمْعَهُ الَّذِي يَسْمَعُ بِهِ ، وَبَصَرَهُ الَّذِي يُبْصِرُ بِهِ ، وَيَدَهُ الَّتِي يَبْطِشُ بِهَا ، وَرِجْلَهُ الَّتِي يَمْشِي بِهَا ، وَلَئِنْ سَأَلَنِي لَأُعْطِيَنَّهُ ، وَلَئِنْ اسْتَعَاذَنِي لَأُعِيذَنَّهُ "

رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ .

ความว่า: จากท่านอนูษุรียเราะฮ์ เราะฮิยัลลอฮุอันฮุ เล่าว่า: ท่านเราะสูลุลลอฮ์ ﷺ กล่าวว่า: แท้จริงอัลลอฮ์ผู้ทรงสูงส่งได้ตรัสว่า:

"ผู้ใดก็ตามที่เป็นปรปักษ์กับคนรักของข้า¹ แท้จริงข้าได้ประกาศสงครามกับเขา

และไม่มีสิ่งใดที่บ่าวของข้า ได้ปฏิบัติเพื่อให้ใกล้ชิดกับข้าที่ข้าจะรักยิ่งกว่าสิ่งที่ข้าได้กำหนดเป็นศาสนะบังคับ (ฟัรฎุ) เหนือเขา

และบ่าวของข้าจะยังคงปฏิบัติเพื่อให้ใกล้ชิดกับข้าด้วยกับสิ่งที่เป็นสุนัตต่าง ๆ จนกระทั่งข้ารักเขา

และเมื่อใดข้ารักเขา ข้าจะเป็นหูของเขาที่เขาใช้ฟัง เป็นดวงตาของเขาที่เขาใช้มอง เป็นมือของเขาที่เขาใช้หยิบจับ และเป็นเท้าของเขาที่เขาใช้เดิน และหากเขาวิงวอนขอต่อข้า แน่หนอนข้าจะประทานให้แก่เขา และหากเขาขอความคุ้มครองจากข้า ข้าก็ย่อมให้ความคุ้มครองแก่เขา".

หะดีษบันทึกโดยอัล-บุคอรี².

¹ วะลีย์หรือคนรักของอัลลอฮ์คือ ผู้ที่ศรัทธาและยำเกรงต่ออัลลอฮ์อย่างแท้จริง ดังที่พระองค์ได้ตรัสว่า:

﴿إِنِ اتَّابُوا لِيَّ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ﴾ (١٦) الَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ (١٦)

"พึงทราบเถิด ! แท้จริง บรรดาคนที่อัลลอฮ์รักนั้น ไม่มีความหวาดกลัวใด ๆ แก่พวกเขาและพวกเขาก็ไม่เศร้าโศกเสียใจ คือบรรดาผู้ศรัทธา และพวกเขามีความยำเกรง" (ยูनुส, 10 : 62-63)

² อัล-บุคอรี, อัล-ญามิอ, ภาค: อีร-ริกอกุ, บท: การสำรวมตน, เลขที่: 6502.

หะดีษที่ 39 การไม่เอาผิดเนื่องจากความผิดพลาดและหลงลืม

التَّجَاوُزُ عَنِ الْخَطَا وَالنَّسْيَانِ

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ :
 " إِنَّ اللَّهَ تَجَاوَزَ لِي عَنْ أُمَّتِي الْخَطَا وَالنَّسْيَانِ وَمَا اسْتُكْرِهُوا عَلَيْهِ "
 حَدِيثٌ حَسَنٌ ، رَوَاهُ ابْنُ مَاجَةَ وَالْبَيْهَقِيُّ وَغَيْرُهُمَا .

ความว่า: จากท่านอิบนุอับบาส เราะฎียัลลอฮุอันฮูมา เล่าว่า: ท่านเราะสูลุลลอฮ ﷺ กล่าวว่า:

“แท้จริงอัลลอฮ์ทรงไม่เอาผิดกับประชาชาติของฉันเพื่อฉัน ซึ่งความผิดพลาด การหลงลืม และสิ่งที่พวกเขาถูกบังคับให้กระทำ”.

หะดีษอยู่ในระดับหะสัน บันทึกโดย อิบนุมาญะฮ¹, อัล-บัยฮะกี², และท่านอื่น ๆ นอกจากทั้งสอง³.

¹ อิบนุมาญะฮ, อัล-สุนัน, ภาค: การหย่า, บท: การหย่าของผู้ที่ถูกบังคับหรือหลงลืม, เลขที่: 2043.

² อัล-บัยฮะกี, อัล-สุนัน อัล-กุบรอ, ภาค: การซื้อหย่าและการหย่า, บท: การหย่าของผู้ที่ถูกบังคับ, เลขที่: 14871. และสำนวนหะดีษเป็นของท่าน.

³ อิบนุหิบบาน เลขที่: 7219, อัล-ญะบะรอญี ในหนังสืออัล-มุญัหม อัล-เคาะฟี เลขที่: 765, ในหนังสืออัล-มุญัหม อัล-เอาลี เลขที่: 8273, และในหนังสืออัล-มุญัหม อัล-กะบีร เลขที่: 1430 จากท่านเชาบัน, अबدुरริซซาค เลขที่: 20588 จากท่านอัล-หะสัน, อบูอัยม ในหนังสือทิลยะตุลเอาลียา (6/352)

كُنْ فِي الدُّنْيَا غَرِيبًا

عَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ : أَخَذَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ بِمَنْكِبِي فَقَالَ :

"كُنْ فِي الدُّنْيَا كَأَنَّكَ غَرِيبٌ أَوْ عَابِرُ سَبِيلٍ"

وَكَانَ ابْنُ عُمَرَ يَقُولُ : " إِذَا أَمْسَيْتَ فَلَا تَنْتَظِرِ الصَّبَاحَ ، وَإِذَا أَصْبَحْتَ فَلَا تَنْتَظِرِ الْمَسَاءَ . وَخُذْ مِنْ صِحَّتِكَ لِمَرَضِكَ ، وَمِنْ حَيَاتِكَ لِمَوْتِكَ "

رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ.

ความว่า: จากท่านอิบนุอุมัร เราะฎียัลลอฮุอันฮูมา เล่าว่า: ท่านเราะสูลุลลอฮ์ ﷺ ได้จับไหล่ฉัน แล้วกล่าวว่า:

“ท่านจงอยู่บนโลกนี้เสมือนกับว่าท่านเป็นคนแปลกหน้าหรือคนเดินทาง”.

และท่านอิบนุอุมัร เราะฎียัลลอฮุอันฮูมา ได้กล่าวไว้ว่า :

“เมื่อท่านอยู่ในเวลาเย็น¹ ก็จงอย่ารื้อจนถึงเวลาเช้า และเมื่อท่านอยู่ในเวลาเช้า² ก็จงอย่ารื้อจนถึงเวลาเย็น และจงใช้เวลา (ประกอบกิจการงานที่ดี) ในขณะที่ท่านมีสุขภาพดี เพื่อยามเจ็บป่วยของท่าน และจงใช้เวลา (ประกอบกิจการงานที่ดี) ในขณะที่ท่านยังมีชีวิตอยู่ เพื่อความตายของท่าน”

หะดีษบันทึกโดยอัล-บุคอรี³.

¹ ความหมายของเวลาเย็น หรือ อัล-มะสาอ์ คือเวลาตั้งแต่ตะวันคล้อยจนถึงเที่ยงคืน (ตะลิลุลฟาลิหีน, 4/399)

² ความหมายของเวลาเช้า หรือ อัล-เศาะบาห์ คือเวลาหลังจากเที่ยงคืนจนถึงเที่ยงวัน (ตะลิลุลฟาลิหีน, 4/399)

³ อัล-บุคอรี, อัล-ญามิอ, ภาค: อีร-ริกอกุ, บท: คำกล่าวของท่านนบี "ท่านจงอยู่บนโลกนี้", เลขที่: 6414.

إِتِّبَاعُ النَّبِيِّ ﷺ

عَنْ أَبِي مُحَمَّدٍ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو بْنِ الْعَاصِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ :
 "لَا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّى يَكُونَ هَوَاهُ تَبَعًا لِمَا جِئْتُ بِهِ"
 حَدِيثٌ حَسَنٌ صَحِيحٌ ، رَوَيْنَاهُ فِي كِتَابِ الْحُجَّةِ بِإِسْنَادٍ صَحِيحٍ .

ความว่า : จากท่านอบูมุหัมมัด อับดุลลอฮฺ อิบน์ อัมรฺ อิบน์ อัล-อาศฺ เราะฎียัลลอฮุอันฮุม่า เล่าว่า: ท่านเราะสูลุลลอฮฺ ﷺ กล่าวว่า:

“คนใดคนหนึ่งในกลุ่มพวกท่านจะยังไม่ศรัทธาอย่างแท้จริง จนกว่าอารมณ์ของเขาจะเห็นตามกับสิ่งที่ฉันได้นำมา”

หะดีษอยู่ในระดับหะสันเศาะหี้หฺ เราได้รายงานในหนังสือ “อัล-หุญญะฮฺ”¹ ด้วยสายรายงานที่ถูกต้อง.

¹ หนังสือ "อัล-หุญญะฮฺ" มีชื่อเต็มว่า "อัล-หุญญะฮฺ อะลา ตาริกิ อัล-มะหัจญะฮฺ" ของอบุลฟัตหฺ นัศรฺ อิบน์ อิบรอฮีม อัล-มักดิสียฺ อัช-ชาฟีอีเย์ เลียซีตีบีอิญญ์เราะฮ์ตุคฺชาฮ 490. (ลียัรฺ อะอฺลาม อัน-นุบะลาห์ 19/136)

سَعَةُ مَغْفِرَةِ اللَّهِ

عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ : سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ : قَالَ اللَّهُ تَعَالَى :

" يَا ابْنَ آدَمَ ! إِنَّكَ مَا دَعَوْتَنِي وَرَجَوْتَنِي غَفَرْتُ لَكَ عَلَى مَا كَانَ مِنْكَ وَلَا أُبَالِي.

يَا ابْنَ آدَمَ ! لَوْ بَلَغَتْ ذُنُوبُكَ عَنَانَ السَّمَاءِ ثُمَّ اسْتَغْفَرْتَنِي غَفَرْتُ لَكَ.

يَا ابْنَ آدَمَ ! إِنَّكَ لَوْ أَتَيْتَنِي بِقُرَابِ الْأَرْضِ خَطَايَا ثُمَّ لَقَيْتَنِي لَا تُشْرِكُ بِي شَيْئًا لَأَتَيْتَكَ بِقُرَابِهَا

مَغْفِرَةً"

رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ ، وَقَالَ : حَدِيثٌ حَسَنٌ صَحِيحٌ .

ความว่า : จากท่านอนัส เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ เล่าว่า: ฉันได้ยินท่านเราะสูลุลลอฮ์ ﷺ กล่าวว่า: อัลลอฮ์พระผู้สูงส่ง ตรัสว่า:

“โอ้ลูกหลานอาดัม (มวลมนุษย์) เอ๋ย ! ตราบใดที่ผู้เจ้าวิงวอน (ดุอาอ์) และมีความหวังต่อข้าตราบนั้น ข้าจะอภัยในความผิดที่ผู้เจ้าได้กระทำ และข้าก็จะไม่สนใจมันอีก”

“โอ้ลูกหลานอาดัมเอ๋ย! แม้ว่าความผิดของผู้เจ้าจะสูงเทียมฟ้า แล้วผู้เจ้าได้ขออภัยโทษต่อข้า ข้าก็จะให้อภัยแก่ผู้เจ้า”

“โอ้ลูกหลานอาดัมเอ๋ย! ถ้าหากผู้เจ้ามาหาข้า พร้อมด้วยบาปที่เต็มแน่นเท่าผืนพิภพ แล้วผู้เจ้าได้มาพบกับข้า โดยที่ผู้เจ้าไม่ได้ตั้งใจใด ๆ กับข้า แน่หนอ ! ข้าก็จะให้อภัยแก่ผู้เจ้าเท่าพิภพเช่นเดียวกัน”.

หะดีษบันทึกโดยอัต-ติรมิซีย¹ และท่านกล่าวว่า เป็นหะดีษอยู่ในระดับหะสันเศาะหี้ห์.

¹ อัต-ติรมิซีย, อัล-ญามิอ, ภาค: ลักษณะของวันสิ้นโลกฯ, บท:ไม่ระบุ, เลขที่: 2495.